

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) nr. 1169/2011

2019/EØS/13/13

av 25. oktober 2011

om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om oppheving av kommisjonsdirektiv 87/250/EØF, rådsdirektiv 90/496/EØF, kommisjonsdirektiv 1999/10/EF, europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/13/EF, kommisjonsdirektiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og kommisjonsforordning (EF) nr. 608/2004(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

etter den ordinære regelverksprosessen⁽²⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved artikkel 169 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) er det fastsatt at Unionen skal bidra til at det oppnås et høyt nivå for forbrukervern ved de tiltak som den vedtar i henhold til traktatens artikkel 114.
- 2) Fritt varebytte for trygge og sunne næringsmidler er en nødvendig del av det indre marked, og bidrar i høy grad til å verne borgernes helse og velferd og deres sosiale og økonomiske interesser.
- 3) For å oppnå et høyt helsevernivå for forbrukerne og sikre deres rett til informasjon bør det sørges for at de får hensiktsmessige opplysninger om næringsmidlene de inntar. Forbrukernes valg kan påvirkes av blant annet helsemessige, økonomiske, miljømessige, sosiale og etiske forhold.

4) I henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 178/2002 av 28. januar 2002 om fastsettelse av allmenne prinsipper og krav i næringsmiddelregelverket, om opprettelse av Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet og om fastsettelse av framgangsmåter i forbindelse med næringsmiddeltrygghet⁽³⁾ skal næringsmiddelregelverket generelt gi forbrukerne et grunnlag for å foreta velbegrunnede valg med hensyn til de næringsmidlene de inntar og forhindre enhver praksis som kan villede forbrukerne.

5) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF av 11. mai 2005 om foretaks urimelige handelspraksis overfor forbrukere på det indre marked⁽⁴⁾ omfatter visse sider ved formidling av forbrukeropplysninger, særlig når det gjelder å forhindre villedende handlinger og utelatelse av opplysninger. De allmenne prinsippene om urimelig handelspraksis bør utfylles med særlige bestemmelser om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne.

6) Unionsreglene for merking av alle næringsmidler er fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/13/EF av 20. mars 2000 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om merking og presentasjon av samt reklamer for næringsmidler⁽⁵⁾. De fleste bestemmelsene fastsatt i nevnte direktiv er fra 1978 og bør derfor ajourføres.

7) Ved rådsdirektiv 90/496/EØF av 24. september 1990 om deklarasjon av næringsinnhold i næringsmidler⁽⁶⁾ er det fastsatt regler for innholdet i og presentasjonen av opplysninger om næringsinnhold på ferdigpakkede næringsmidler. I henhold til disse reglene er det frivillig å angi opplysninger om næringsinnholdet, med mindre det framsettes en ernæringsmessig påstand om næringsmiddelet. De fleste bestemmelsene fastsatt i nevnte direktiv er fra 1990 og bør derfor ajourføres.

8) De alminnelige merkingskravene utfylles av en rekke bestemmelser som gjelder for alle næringsmidler under visse omstendigheter eller for visse næringsmiddelkategorier. Dessuten finnes det en rekke særregler som gjelder for visse næringsmidler.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 304 av 22.11.2011, s. 18, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 214/2014 av 24. oktober 2014 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 52 av 3.9.2015, s. 10.

(1) EUT C 77 av 31.3.2009, s. 81.

(2) Europaparlamentets holdning av 16. juni 2010 (EUT C 236 E av 12.8.2011, s. 187) og Rådets holdning ved første behandling av 21. februar 2011 (EUT C 102 E av 2.4.2011, s. 1). Europaparlamentets holdning av 6. juli 2011 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 29. september 2011.

(3) EFT L 31 av 1.2.2002, s. 1.

(4) EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22.

(5) EFT L 109 av 6.5.2000, s. 29.

(6) EFT L 276 av 6.10.1990, s. 40.

- 9) Selv om de opprinnelige målene og sentrale delene i det nåværende regelverket for merking fremdeles er gyldige, er det nødvendig å forenkle regelverket for å sikre enklere overholdelse og større klarhet for de berørte parter og å modernisere det slik at det tas hensyn til ny utvikling når det gjelder næringsmiddelopplysninger. Denne forordning tjener det indre markedes interesser ved at den forenkler reglene, sikrer rettssikkerheten og reduserer den administrative byrden, samtidig som den gir borgerne ved å kreve klar, forståelig og lesbar merking av næringsmidler.
- 10) Offentligheten interesserer seg for sammenhengen mellom kosthold og helse og for valget av et egnet kosthold som passer den enkeltes behov. I Kommisjonens hvitbok av 30. mai 2007 om en europeisk strategi for ernærings-, overvekts- og fedmerelaterte helse-spørsmål («Kommisjonens hvitbok») påpekes det at deklarasjon av næringsinnhold er en viktig metode for å informere forbrukerne om næringsmidlenes sammensetning og hjelpe dem til å foreta velbegrunnede valg. I kommisjonsmeldingen av 13. mars 2007 «EUs strategi for forbrukerpolitikk 2007-2013 — sterkere forbrukere, høyere forbrukervelferd og effektivt forbrukervern» understrekes det at forbrukernes mulighet til å foreta velbegrunnede valg er avgjørende både for effektiv konkurranse og forbrukervelferd. Kunnskap om grunnleggende ernæringsprinsipper og relevante opplysninger om næringsinnhold på næringsmidler vil gjøre det enklere for forbrukerne å foreta slike velbegrunnede valg. Utdannings- og opplysningskampanjer er viktige verktøy for å forbedre forbrukernes forståelse av næringsmiddelopplysninger.
- 11) For å øke rettssikkerheten og sikre rasjonell og konsekvent håndheving bør direktiv 90/496/EØF og 2000/13/EF oppheves og erstattes med én enkelt forordning som gir sikkerhet for forbrukerne og andre berørte parter og reduserer den administrative byrden.
- 12) Av klarhetshensyn bør andre horisontale rettsakter oppheves og innarbeides i denne forordning, nærmere bestemt kommisjonsdirektiv 87/250/EØF av 15. april 1987 om angivelse av alkoholinnhold i volumprosent ved merking av alkoholholdige drikkevarer beregnet på salg til den endelige forbruker⁽¹⁾, kommisjonsdirektiv 1999/10/EF av 8. mars 1999 om fastsettning av unntak fra føresegnene i artikkel 7 i rådsdirektiv 79/112/EØF med omsyn til merking av næringsmiddel⁽²⁾, kommisjonsdirektiv 2002/67/EF av 18. juli 2002 om merking av næringsmiddel som inneholdt kinin og næringsmiddel som inneholdt koffein⁽³⁾, kommisjonsforordning (EF) nr. 608/2004 av 31. mars 2004 om merking av næringsmidler og næringsmiddelingsredienser tilsatt fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler og/eller fytostanolestere⁽⁴⁾ og kommisjonsdirektiv 2008/5/EF av 30. januar 2008 om angivelse på etiketten til visse næringsmidler av andre obligatoriske opplysninger enn dem som er fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/13/EF⁽⁵⁾.
- 13) Det er nødvendig å fastsette felles definisjoner, prinsipper, krav og framgangsmåter for å skape en tydelig ramme og et felles grunnlag for unionstiltak og nasjonale tiltak som gjelder næringsmiddelopplysninger.
- 14) For at forbrukerne skal få fullstendige opplysninger i tråd med utviklingen om næringsmidlene de inntar, bør det finnes en bred definisjon av regelverket for næringsmiddelopplysninger som omfatter både allmenne og særlige regler, samt en bred definisjon av næringsmiddelopplysninger som også omfatter opplysninger som formidles på andre måter enn via etiketten.
- 15) Unionsreglene bør få anvendelse bare på foretak hvis virksomhet innebærer en viss kontinuitet og en viss grad av organisering. Virksomhet som privatpersoners sporadiske håndtering og levering av næringsmidler, servering av måltider og salg av næringsmidler, for eksempel på veldedighetsarrangementer eller lokale markeder og sammenkomster, bør ikke omfattes av denne forordnings virkeområde.
- 16) Regelverket for næringsmiddelopplysninger bør være tilstrekkelig fleksibelt til å holde tritt med forbrukernes nye informasjonskrav og sikre likevekt mellom vern av det indre marked og forskjeller i forbrukernes oppfatninger i medlemsstatene.
- 17) Hovedbegrunnelsen for å kreve obligatoriske næringsmiddelopplysninger bør være å gjøre forbrukerne i stand til å identifisere et næringsmiddel og anvende det på passende måte samt å foreta valg som passer deres individuelle ernæringsmessige behov. For dette formål bør driftsansvarlige for næringsmiddelforetak sørge for å gjøre slike opplysninger lettere tilgjengelige også for synshemmede personer.
- 18) For at regelverket for næringsmiddelopplysninger skal kunne tilpasses endringer i forbrukernes informasjonsbehov, bør det når det vurderes om opplysningene om et næringsmiddel skal være obligatoriske, også tas hensyn til den åpenlyse interessen som flertallet av forbrukerne har av at visse opplysninger framlegges.
- 19) Nye obligatoriske krav til næringsmiddelopplysninger bør likevel fastsettes bare dersom det er nødvendig, og i samsvar med nærhetsprinsippet, forholdsmessighetsprinsippet og prinsippet om bærekraft.

(1) EFT L 113 av 30.4.1987, s. 57.

(2) EFT L 69 av 16.3.1999, s. 22.

(3) EFT L 191 av 19.7.2002, s. 20.

(4) EUT L 97 av 1.4.2004, s. 44.

(5) EUT L 27 av 31.1.2008, s. 12.

- 20) Regelverket for næringsmiddelopplysninger bør omfatte et forbud mot å villede forbrukerne, særlig når det gjelder et næringsmiddels kjennetegn, virkninger eller egenskaper, eller mot å tillegge et næringsmiddel medisinske egenskaper. For at forbudet skal være effektivt, bør det også omfatte reklame for og presentasjon av næringsmidler.
- 21) For å forhindre en oppstyking av reglene for det ansvaret de driftsansvarlige for næringsmiddelforetak har når det gjelder næringsmiddelopplysninger, bør deres ansvar på dette området klargjøres. Denne klargjøringen bør være i samsvar med det ansvaret overfor forbrukerne som er omhandlet i artikkel 17 i forordning (EF) nr. 178/2002.
- 22) Det bør utarbeides en liste over alle obligatoriske opplysninger som i prinsippet bør angis for alle næringsmidler beregnet på sluttforbrukeren og storholdninger. Listen bør fortsatt inneholde de opplysningene som allerede er påkrevd i henhold til Unionens eksisterende regelverk, tatt i betraktning at dette i alminnelighet anses som et verdifullt regelverk for forbrukeropplysning.
- 23) For å ta hensyn til endringer og utvikling på området næringsmiddelopplysninger bør Kommisjonen få myndighet til å fastsette at visse opplysninger kan gjøres tilgjengelige på alternative måter. Høring av berørte parter bør fremme raske og målrettede endringer av krav til næringsmiddelopplysninger.
- 24) Visse ingredienser eller andre stoffer eller produkter (som tekniske hjelpestoffer) som brukes ved framstilling av næringsmidler og fortsatt finnes i dem, kan forårsake allergier eller intoleranser hos noen personer, og noen av disse allergiene eller intoleransene utgjør en fare for helsen til de berørte personene. Det er viktig at det gis opplysninger om forekomsten av tilsetningsstoffer, tekniske hjelpestoffer og andre stoffer eller produkter med vitenskapelig påvist allergi- eller intoleranseframkallende virkning, slik at forbrukerne, særlig de som lider av næringsmiddelallergi eller næringsmiddelintoleranse, kan foreta velbegrunnede valg som er trygge for dem.
- 25) For å informere forbrukerne om forekomsten av industrielt framstilte nanomaterialer i næringsmidler bør det fastsettes en definisjon av industrielt framstilte nanomaterialer. Med tanke på at næringsmidler som inneholder eller består av industrielt framstilte nanomaterialer, kan være nye næringsmidler, bør spørsmålet om hensiktsmessige rettslige rammer for en slik definisjon tas opp i forbindelse med den kommende gjennomgåelsen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 av 27. januar 1997 om nye næringsmidler og nye næringsmiddel ingredienser⁽¹⁾.
- 26) Etiketter på næringsmidler bør være tydelige og forståelige, slik at de er til hjelp for forbrukere som ønsker å ta mer velbegrunnede næringsmiddels- og kostvalg. Undersøkelser viser at god lesbarhet er av stor betydning for hvor sterkt publikum påvirkes av opplysningene på etiketter, og at uleselige produktopplysninger er en av hovedårsakene til forbrukernes misnøye med etiketter på næringsmidler. Det bør derfor utarbeides en overordnet strategi for å ta hensyn til alle aspekter som gjelder lesbarhet, herunder skrifttype, farge og kontrast.
- 27) For å sikre at næringsmiddelopplysninger blir gitt, må det tas hensyn til alle måter forbrukere får næringsmidler på, herunder salg av næringsmidler via fjernkommunikasjon. Selv om det er klart at ethvert næringsmiddel som leveres via fjernsalg, bør oppfylle de samme opplysningskravene som næringsmidler som selges i butikker, må det presiseres at relevante obligatoriske næringsmiddelopplysninger også i slike tilfeller bør være tilgjengelige før kjøpet avsluttes.
- 28) Teknologien som anvendes til innfrysing av næringsmidler, har de siste tiårene gjennomgått en betydelig utvikling og anvendes nå i stor utstrekning både for å forbedre omsetningen av varer på Unionens indre marked og for å redusere risikoen med hensyn til næringsmiddeltryggheten. Innfrysing og påfølgende opptining av visse næringsmidler, særlig kjøtt- og fiskeprodukter, begrenser imidlertid den videre bruken av dem, og kan også ha en innvirkning på deres trygghet, smak og fysiske kvalitet. På andre produkter, særlig smør, har innfrysing derimot ingen slik innvirkning. Derfor bør sluttforbrukeren få korrekt informasjon om tilstanden til næringsmidler som har blitt opptint.
- 29) Opplysninger om et næringsmiddels opprinnelsesstat eller opphavssted bør angis dersom fravær av slike opplysninger kan villede forbrukerne med hensyn til næringsmiddelets virkelige opprinnelsesstat eller opphavssted. Opplysninger om opprinnelsesstat eller opphavssted bør alltid angis på en måte som ikke villeder forbrukerne, og på grunnlag av klart definerte kriterier som sikrer like vilkår for bransjen og gjør det enklere for forbrukerne å forstå opplysningene om et næringsmiddels opprinnelsesstat eller opphavssted. Disse kriteriene bør ikke gjelde for opplysninger knyttet til navnet eller adressen til den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket.
- 30) I noen tilfeller kan driftsansvarlige for næringsmiddelforetak på frivillig grunnlag ønske å angi et næringsmiddels opprinnelse for å gjøre forbrukerne oppmerksomme på produktets kvaliteter. Slike opplysninger bør også være i samsvar med harmoniserte kriterier.

⁽¹⁾ EFT L 43 av 14.2.1997, s. 1.

- 31) Som følge av krisen med bovin spongiform encefalopati er opprinnelsesangivelse for tiden obligatorisk for storfekjøtt og produkter av storfekjøtt⁽¹⁾ i Unionen, og dette har skapt forventninger hos forbrukerne. Kommisjonens konsekvensanalyse bekrefter at kjøttets opprinnelse ser ut til å være et hovedanliggende for forbrukerne. Det finnes andre typer kjøtt som det er et stort forbruk av i Unionen, som svinekjøtt, sauekjøtt, geitekjøtt og fjørfekjøtt. Det bør derfor innføres obligatorisk opprinnelsesangivelse for disse produktene. De særlige kravene til opprinnelse kan variere fra én type kjøtt til en annen avhengig av dyreartens kjennetegn. Det bør i form av gjennomføringsregler fastsettes obligatoriske krav som kan variere fra én type kjøtt til en annen, idet det tas hensyn til forholdsmessighetsprinsippet og den administrative byrden for driftsansvarlige for næringsmiddelforetak og håndhevende myndigheter.
- 32) Bestemmelser om obligatorisk angivelse av opprinnelse har blitt utviklet på grunnlag av vertikale metoder, for eksempel for honning⁽²⁾, frukt og grønnsaker⁽³⁾, fisk⁽⁴⁾, storfekjøtt og produkter av storfekjøtt⁽⁵⁾ samt olivenolje⁽⁶⁾. Det er behov for å undersøke muligheten for å utvide obligatorisk opprinnelsesmerking også til andre næringsmidler. Kommisjonen bør derfor anmodes om å utarbeide rapporter som omfatter følgende næringsmidler: andre typer kjøtt enn storfe-, svine-, saue-, geite- og fjørfekjøtt, melk, melk som inngår som ingrediens i melkeprodukter, kjøtt som inngår som ingrediens, uforedlede næringsmidler, næringsmidler med bare én ingrediens og ingredienser som utgjør mer enn 50 % av et næringsmiddel. Ettersom melk er et av de produktene det er særlig interessant med opprinnelsesmerking for, bør Kommisjonens rapport om dette produktet gjøres tilgjengelig snarest mulig. Kommisjonen kan på grunnlag av konklusjonene i slike rapporter framlegge forslag om å endre de relevante unionsbestemmelsene eller eventuelt ta nye initiativer på sektorbasis.
- 33) Unionsreglene for ikke-preferanseopprinnelse er fastsatt i rådsforordning (EØF) nr. 2913/92 av 12. oktober 1992 om innføring av Fellesskapets tollkodeks⁽⁷⁾ og dens gjennomføringsbestemmelser i kommisjonsforordning (EØF) nr. 2454/93 av 2. juli 1993 om visse gjennomføringsbestemmelser til rådsforordning (EØF) nr. 2913/92 om innføring av Fellesskapets tollkodeks⁽⁸⁾. Næringsmidlers opprinnelsesstat vil bli fastslått på grunnlag av disse reglene, som driftsansvarlige for næringsmiddelforetak og myndigheter har god kjennskap til, og dette bør forenkle gjennomføringen av dem.
- 34) Et næringsmidlers næringsdeklarasjon omfatter opplysninger om innholdet av energi og visse andre næringsstoffer i næringsmidler. Obligatoriske opplysninger om næringsinnhold på emballasjen bør medvirke til ernæringsmessige tiltak som ledd i folkehelsepolitikken, for eksempel som grunnlag for vitenskapelige anbefalinger til folkeopplysning i ernæringssspørsmål, og fremme velbegrunnede valg av næringsmidler.
- 35) For at det skal bli enklere å sammenligne produkter i forskjellige pakningsstørrelser, bør kravet om at den obligatoriske næringsdeklarasjonen skal angis per 100 g eller per 100 ml, opprettholdes, samtidig som supplerende angivelser per porsjon eventuelt tillates. Dersom næringsmiddelet er ferdigpakket i porsjonspakninger eller forbruksenheter, bør derfor en næringsdeklarasjon per porsjon eller per forbruksenhet tillates i tillegg til angivelsen per 100 g eller per 100 ml. For å kunne sikre sammenlignbare angivelser for porsjoner eller forbruksenheter bør Kommisjonen dessuten ha myndighet til å vedta regler for hvordan næringsdeklarasjoner per porsjon eller per forbruksenhet skal uttrykkes for bestemte næringsmiddelkategorier.
- 36) I Kommisjonens hvitbok pekes det på visse nærings-elementer som påvirker folkehelsen, som mettet fett, sukker og natrium. Det bør derfor tas hensyn til disse elementene i kravene til obligatoriske opplysninger om næringsinnhold.
- 37) Ettersom et av målene med denne forordning er å gi sluttforbrukeren et grunnlag for å foreta velbegrunnede valg, er det i den forbindelse viktig å sikre at sluttforbrukeren enkelt forstår opplysningene på merkingen. Betegnelsen «salt» bør derfor brukes i merkingen i stedet for den tilsvarende betegnelsen for næringsstoffet, «natrium».
- 38) For å sikre konsekvens og sammenheng i unionsretten bør frivillig angivelse av ernærings- eller helsepåstander på næringsmidlers etiketter være i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 av 20. desember 2006 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler⁽⁹⁾.
- (1) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1760/2000 av 17. juli 2000 om opprettelse av et system for identifikasjon og registrering av storfe og om merking av storfekjøtt og storfekjøttprodukter (EFT L 204 av 11.8.2000, s. 1).
- (2) Rådsdirektiv 2001/110/EF av 20. desember 2001 om honning (EFT L 10 av 12.1.2002, s. 47).
- (3) Kommisjonsforordning (EF) nr. 1580/2007 av 21. desember 2007 om fastsettelse av gjennomføringsregler for rådsforordning (EF) nr. 2200/96, (EF) nr. 2201/96 og (EF) nr. 1182/2007 for frukt og grønnsaker (EUT L 350 av 31.12.2007, s. 1).
- (4) Rådsforordning (EF) nr. 104/2000 av 17. desember 1999 om den felles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter (EFT L 17 av 21.1.2000, s. 22).
- (5) Forordning (EF) nr. 1760/2000.
- (6) Kommisjonsforordning (EF) nr. 1019/2002 av 13. juni 2002 om standarder for markedsføring av olivenolje (EFT L 155 av 14.6.2002, s. 27).
- (7) EFT L 302 av 19.10.1992, s. 1.
- (8) EFT L 253 av 11.10.1993, s. 1.
- (9) EUT L 404 av 30.12.2006, s. 9.

- 39) For å unngå unødvendige byrder for driftsansvarlige for næringsmiddelforetak bør visse kategorier av næringsmidler som er uforedlet, eller der opplysninger om næringsinnholdet ikke er avgjørende for forbrukernes kjøpsbeslutninger, eller der emballasjen er for liten til å kunne oppfylle de obligatoriske merkingskravene, unntas fra kravet om obligatorisk næringsdeklarasjon, med mindre slike opplysninger kreves i henhold til andre unionsregler.
- 40) Med tanke på alkoholholdige drikkers egenart bør Kommisjonen oppfordres til å foreta en ytterligere analyse av opplysningskravene for slike produkter. Av hensyn til behovet for å sikre sammenheng med annen relevant unionspolitikk bør Kommisjonen derfor senest tre år etter denne forordnings ikrafttredelse framlegge en rapport om anvendelsen av kravene til opplysninger om ingredienser og næringsinnhold for alkoholholdige drikker. I lys av Europaparlamentets resolusjon av 5. september 2007 om en unionsstrategi for å støtte medlemsstatene i å redusere alkoholrelaterte skader⁽¹⁾, uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽²⁾, Kommisjonens arbeid og den allmenne bekymringen for alkoholrelaterte skader, særlig blant unge og sårbare forbrukere, bør Kommisjonen dessuten, etter høring av de berørte parter og medlemsstatene, vurdere behovet for en definisjon av drikker som «rusbrus», som spesifikt har unge mennesker som målgruppe. Kommisjonen bør eventuelt også foreslå særlige krav til alkoholholdige drikker innenfor rammen av denne forordning.
- 41) Opplysninger om næringsinnhold bør være enkle og lett forståelige for å appellere til gjennomsnittsforbrukeren og for å tjene det opplysningsformålet som de innføres for, det nåværende kunnskapsnivået om ernæring tatt i betraktning. Det kan forvirre forbrukerne dersom opplysningene om næringsinnhold delvis er angitt i hovedsynsfeltet, vanligvis kalt pakningens forside, og delvis på en annen side, som på pakningens bakside. Næringsdeklarasjonen bør derfor angis i ett enkelt synsfelt. Dessuten kan de viktigste opplysningene om næringsinnholdet på frivillig grunnlag gjentas i hovedsynsfeltet, slik at forbrukerne lettere får øye på de vesentligste opplysningene om næringsinnholdet når de kjøper næringsmidler. Et fritt valg med hensyn til hvilke opplysninger som kan gjentas, vil kunne forvirre forbrukerne. Det er derfor nødvendig å klargjøre hvilke opplysninger som kan gjentas.
- 42) For å oppmuntre driftsansvarlige for næringsmiddelforetak til frivillig å oppgi opplysninger om næringsinnholdet i næringsmidler som kan unntas fra kravet om næringsdeklarasjon, som alkoholholdige drikker og næringsmidler som ikke er ferdigpakket, bør det være mulig å oppgi bare begrensede deler av næringsdeklarasjonen. Det bør likevel tydelig fastsettes hvilke opplysninger det er frivillig å oppgi, slik at forbrukerne ikke villedes som følge av det frie valget som driftsansvarlige for næringsmiddelforetak har.
- 43) I den senere tid har måten å angi næringsdeklarasjonen på blitt utviklet av noen medlemsstater og organisasjoner i næringsmiddelsektoren, slik at den uttrykkes på andre måter enn per 100 g, per 100 ml eller per porsjon, eller presenteres ved hjelp av grafikk eller symboler. Slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer kan gjøre det enklere for forbrukerne å forstå næringsdeklarasjonen. Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig dokumentasjon fra hele Unionen på hvordan gjennomsnittsforbrukeren forstår og anvender de alternative måtene å uttrykke eller presentere opplysningene på. Det bør derfor gis mulighet for å utvikle forskjellige uttrykks- og presentasjonsformer på grunnlag av kriteriene fastsatt i denne forordning, og Kommisjonen bør oppfordres til å utarbeide en rapport om anvendelsen av disse uttrykks- og presentasjonsformene, om deres innvirkning på det indre marked og om hvorvidt det er tilrådelig med ytterligere harmonisering.
- 44) Medlemsstatene bør for å bistå Kommisjonen ved utarbeidingen av denne rapporten framlegge for Kommisjonen de relevante opplysningene om anvendelsen av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for næringsdeklarasjon på markedet på deres territorium. Medlemsstatene bør for å kunne gjøre dette gis myndighet til å be driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som på deres territorium bringer næringsmidler med supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer i omsetning, om å underrette nasjonale myndigheter om anvendelsen av slike supplerende former og om relevant dokumentasjon på oppfyllelse av kravene fastsatt i denne forordning.
- 45) Det bør sikres en viss konsekvens i utviklingen av supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer for næringsdeklarasjoner. Det er derfor hensiktsmessig å fremme en løpende utveksling og deling av beste praksis og erfaringer medlemsstatene imellom og med Kommisjonen og å fremme de berørte partenes deltaking i slik utveksling.
- 46) Angivelsen av mengdene av næringsselementer og av sammenlignbare indikatorer i en lett gjenkjennelig form og i samme synsfelt for å muliggjøre en vurdering av et næringsmiddels ernæringsegenskaper, bør i sin helhet betraktes som en del av næringsdeklarasjonen og bør ikke behandles som en gruppe enkeltstående påstander.

(¹) EUT C 187 E av 24.7.2008, s. 160.

(²) EUT C 77 av 31.3.2009, s. 81.

- 47) Erfaring viser at tilføyelse av frivillige næringsmiddelopplysninger i mange tilfeller fører til at de obligatoriske næringsmiddelopplysningene framstår som mindre klare. Det bør derfor fastsettes kriterier som kan hjelpe driftsansvarlige for næringsmiddelforetak og håndhevende myndigheter med å sikre likevekt mellom obligatoriske og frivillige næringsmiddelopplysninger.
- 48) Under henvisning til lokale forhold og praktiske omstendigheter bør medlemsstatene fortsatt ha rett til å fastsette regler for opplysninger om næringsmidler som ikke er ferdigpakket. Selv om forbrukernes etterspørsel etter andre opplysninger i slike tilfeller er begrenset, anses opplysninger om potensielt allergiframkallende stoffer å være svært viktige. Det har vist seg at de fleste tilfeller av næringsmiddelallergi kan spores tilbake til næringsmidler som ikke er ferdigpakket. Forbrukerne bør derfor alltid få opplysninger om potensielt allergiframkallende stoffer.
- 49) Når det gjelder spørsmål som spesifikt harmoniseres ved denne forordning, bør medlemsstatene ikke kunne vedta nasjonale bestemmelser, med mindre dette tillates i unionsretten. Denne forordning bør ikke forhindre medlemsstatene i å vedta nasjonale tiltak på områder som ikke spesifikt harmoniseres ved denne forordning. Slike nasjonale tiltak bør imidlertid ikke forby, begrense eller forhindre et fritt varebytte som er i samsvar med denne forordning.
- 50) Forbrukerne i Unionen viser en økende interesse for gjennomføringen av unionsbestemmelsene om dyrs velferd i forbindelse med slaktning, og de vil blant annet vite om dyr blir bedøvet før de slaktes. Derfor bør det i forbindelse med en framtidig unionsstrategi for dyrevern og dyrs velferd vurderes å undersøke muligheten for å gi forbrukerne relevante opplysninger om bedøving av dyr.
- 51) Regler for næringsmiddelopplysninger bør kunne tilpasses sosiale, økonomiske og teknologiske forhold som er i rask endring.
- 52) Medlemsstatene bør gjennomføre offentlige kontroller for å håndheve overholdelsen av denne forordning i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 882/2004 av 29. april 2004 om offentlig kontroll for å sikre at førvare- og næringsmiddelregelverket samt bestemmelsene om dyrs helse og velferd overholdes⁽¹⁾.
- 53) Henvisninger til direktiv 90/496/EØF i forordning (EF) nr. 1924/2006 og i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1925/2006 av 20. desember 2006 om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer i næringsmidler⁽²⁾ bør ajourføres for å ta hensyn til
- denne forordning. Forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 bør derfor endres.
- 54) Uregelmessig og hyppig ajourføring av kravene til næringsmiddelopplysninger kan medføre betydelige administrative byrder for næringsmiddelforetak, særlig små og mellomstore bedrifter. Det bør derfor sikres at tiltak som Kommisjonen kan vedta ved utøvelse av den myndighet den gis ved denne forordning, får anvendelse fra samme dag i et gitt kalenderår etter en passende overgangsperiode. Unntak fra dette prinsippet bør tillates i nødsituasjoner dersom formålet med de aktuelle tiltakene er vern av menneskers helse.
- 55) For å gi driftsansvarlige for næringsmiddelforetak mulighet til å tilpasse merkingen av sine produkter til de nye kravene som innføres ved denne forordning, er det viktig å fastsette passende overgangsperioder for anvendelsen av denne forordning.
- 56) Ettersom det ved denne forordning innføres omfattende endringer i kravene til deklarasjon av næringsinnhold, særlig endringer som gjelder innholdet i næringsdeklarasjonen, bør det tillates at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak framskynder anvendelsen av denne forordning.
- 57) Ettersom målene for denne forordning ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 58) Kommisjonen bør få myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV når det gjelder blant annet angivelse av visse obligatoriske opplysninger på andre måter enn på emballasjen eller på etiketten, listen over næringsmidler som ikke behøver å ledsages av en ingrediensliste, ny gjennomgåelse av listen over stoffer eller produkter som forårsaker allergier eller intoleranser, eller listen over næringsstoffer som kan angis på frivillig grunnlag. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør når den forbereder og utarbeider delegerte rettsakter, sørge for at relevante dokumenter oversendes Europaparlamentet og Rådet samtidig, i rett tid og på hensiktsmessig måte.

⁽¹⁾ EUT L 165 av 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 404 av 30.12.2006, s. 26.

59) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av denne forordning bør Kommisjonen tillegges gjennomføringsmyndighet til å vedta gjennomføringsrettsakter med retningslinjer for blant annet angivelse av én eller flere opplysninger ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord eller tall, angivelse av holdbarhetsdatoen, angivelse av opprinnelsesstaten eller opphavsstedet for kjøtt, nøyaktigheten av de angitte verdiene i næringsdeklarasjonen eller angivelse av næringsinnhold per porsjon eller per forbruksenhet i næringsdeklarasjonen. Denne myndighet bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet⁽¹⁾ —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

KAPITTEL I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. Denne forordning inneholder grunnleggende bestemmelser som skal sikre et høyt nivå for forbrukervern når det gjelder næringsmiddelopplysninger, idet det tas hensyn til at forbrukere oppfatter informasjon forskjellig og har forskjellige informasjonsbehov, samtidig som det sikres at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte.

2. Ved denne forordning fastsettes allmenne prinsipper, krav og ansvarsfordeling med hensyn til næringsmiddelopplysninger, særlig merking av næringsmidler. Den fastsetter metoder som skal sikre forbrukernes rett til opplysninger, og framgangsmåter for formidling av næringsmiddelopplysninger, idet det tas hensyn til behovet for tilstrekkelig fleksibilitet til å kunne reagere på den framtidige utviklingen og nye opplysningskrav.

3. Denne forordning får anvendelse på driftsansvarlige for næringsmiddelforetak i alle ledd i næringsmiddelkjeden hvis virksomhet gjelder næringsmiddelopplysninger til forbrukerne. Den får anvendelse på alle næringsmidler beregnet på sluttforbrukeren, herunder næringsmidler levert av storhusholdninger, og næringsmidler beregnet på levering til storhusholdninger.

Denne forordning får anvendelse på cateringtjenester som leveres av transportforetak, dersom avgangen skjer fra territoriene til medlemsstater som er omfattet av traktatene.

4. Denne forordning får anvendelse med forbehold for merkingskravene fastsatt i særlige unionsbestemmelser om visse næringsmidler.

⁽¹⁾ EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13.

Artikkel 2

Definisjoner

1. I denne forordning gjelder følgende definisjoner:

- a) definisjonene av «næringsmidler», «næringsmiddelregelverk», «næringsmiddelforetak», «driftsansvarlig for næringsmiddelforetak», «detaljhandel», «bringe i omsetning» og «sluttforbruker» i artikkel 2 og i artikkel 3 nr. 1, 2, 3, 7, 8 og 18 i forordning (EF) nr. 178/2002,
- b) definisjonene av «foredling», «uforedlede produkter» og «foredlede produkter» i artikkel 2 nr. 1 bokstav m), n), og o) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 av 29. april 2004 om næringsmiddelhygiene⁽²⁾,
- c) definisjonen av «næringsmiddelenzym» i artikkel 3 nr. 2 bokstav a) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1332/2008 av 16. desember 2008 om næringsmiddelenzymer⁽³⁾,
- d) definisjonene av «tilsetningsstoff i næringsmiddel», «teknisk hjelpestoff» og «bærer» i artikkel 3 nr. 2 bokstav a) og b) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 av 16. desember 2008 om tilsetningsstoffer i næringsmidler⁽⁴⁾ samt i nr. 5 i forordningens vedlegg I,
- e) definisjonen av «aromaer» i artikkel 3 nr. 2 bokstav a) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1334/2008 av 16. desember 2008 om aromaer og visse næringsmiddel ingredienser med aromagivende egenskaper til bruk i og på næringsmidler⁽⁵⁾,
- f) definisjonene av «kjøtt», «mekanisk utbeinet kjøtt», «bearbeidet kjøtt», «fiskerivarer» og «kjøttprodukter» i nr. 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 og 7.1 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 av 29. april 2004 om fastsettelse av særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse⁽⁶⁾,
- g) definisjonen av «reklame» i artikkel 2 bokstav a) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/114/EF av 12. desember 2006 om villedende og sammenlignende reklame⁽⁷⁾.

⁽²⁾ EUT L 139 av 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 354 av 31.12.2008, s. 7.

⁽⁴⁾ EUT L 354 av 31.12.2008, s. 16.

⁽⁵⁾ EUT L 354 av 31.12.2008, s. 34.

⁽⁶⁾ EUT L 139 av 30.4.2004, s. 55.

⁽⁷⁾ EUT L 376 av 27.12.2006, s. 21.

2. Videre menes med:
- a) «næringsmiddelopplysninger» opplysninger om et næringsmiddel som sluttforbrukeren får i form av en etikett, annet vedlagt materiale eller på andre måter, herunder moderne teknologiske verktøy eller muntlig kommunikasjon,
 - b) «regelverk for næringsmiddelopplysninger» unionsbestemmelsene om næringsmiddelopplysninger, særlig merking, herunder alminnelige regler som gjelder for alle næringsmidler under visse omstendigheter eller for visse næringsmiddelkategorier, samt regler som gjelder bare for visse næringsmidler,
 - c) «obligatoriske næringsmiddelopplysninger» de opplysningene som i henhold til unionsbestemmelsene skal gjøres tilgjengelige for sluttforbrukeren,
 - d) «storhusholdning» enhver virksomhet (herunder et kjøretøy eller en fast eller flyttbar salgsbod), for eksempel restauranter, kantiner, skoler, sykehus og cateringforetak, der det som ledd i virksomheten tilberedes spiseferdige næringsmidler til sluttforbrukeren,
 - e) «ferdigpakket næringsmiddel» en salgsenhet som i uendret tilstand er beregnet på salg til sluttforbruker og til storhusholdninger, og som består av et næringsmiddel samt emballasjen det er pakket inn i før det tilbys for salg, enten denne emballasjen dekker varen helt eller delvis, men likevel på en slik måte at innholdet ikke kan endres uten at emballasjen åpnes eller endres; «ferdigpakket næringsmiddel» omfatter ikke næringsmidler som pakkes på salgsstedet på anmodning fra kjøperen eller er ferdigpakket med sikte på umiddelbart salg,
 - f) «ingrediens» ethvert stoff eller produkt, herunder aromaer, tilsetningsstoffer i næringsmidler og næringsmiddelenzymer, og enhver bestanddel i en sammensatt ingrediens som anvendes ved framstilling eller tilberedning av et næringsmiddel, og som fremdeles forekommer i det ferdige produkt, eventuelt i endret form; restmengder skal ikke anses som «ingredienser»,
 - g) «opphavssted» ethvert sted som det er angitt at et næringsmiddel kommer fra, og som ikke er «opprinnelsesstat» som fastsatt i samsvar med artikkel 23-26 i forordning (EØF) nr. 2913/92; navnet, firmaet eller adressen på etiketten til den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket utgjør ikke en angivelse av næringsmiddellelets opprinnelsesstat eller opphavssted i henhold til denne forordning,
 - h) «sammensatt ingrediens» en ingrediens som selv består av mer enn én ingrediens,
 - i) «etikett» enhver merkelapp, ethvert merke, tegn, bilde eller annet beskrivende materiell som er skrevet, trykt, stensilert, angitt, preget, stemplet eller vedlagt pakningen eller beholderen med næringsmidler,
 - j) «merking» opplysninger, angivelser, varemerker eller -navn, bilder eller symboler som gjelder et næringsmiddel, og som er påført emballasjer, dokumenter, skilt, etiketter, halsetiketter eller krager av enhver art som følger eller som viser til dette næringsmiddelet,
 - k) «synsfelt» alle overflater på en emballasje som kan leses fra én enkelt synsvinkel,
 - l) «hovedsynsfelt» det synsfeltet på en emballasje som det er mest sannsynlig at forbrukeren ser ved første øyekast på kjøpstidspunktet, og som gjør det mulig for forbrukeren straks å identifisere et produkt med hensyn til dets art eller natur og eventuelt dets varenavn. Dersom en emballasje har flere identiske hovedsynsfelter, skal hovedsynsfeltet være det som velges av den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket,
 - m) «lesbarhet» informasjonens fysiske utseende, som gjør informasjonen visuelt tilgjengelig for befolkningen generelt, og som bestemmes av forskjellige faktorer, blant annet skriftstørrelsen, tegnnavstanden, linjeavstanden, strektykkelsen, skriftfargen, skrifttypen, forholdet mellom bokstavenes bredde og høyde, materialets overflate og kontrasten mellom skriften og bakgrunnen,
 - n) «lovbestemt betegnelse» den betegnelsen for et næringsmiddel som er fastsatt i de unionsbestemmelser som gjelder for det, eller i mangel av slike unionsbestemmelser, den betegnelsen som er fastsatt i gjeldende lover og forskrifter i medlemsstaten der salget av næringsmiddelet til sluttforbruker eller til storhusholdninger finner sted,
 - o) «vanlig betegnelse» en betegnelse som er akseptert som næringsmiddelets betegnelse av forbrukerne i den medlemsstaten der næringsmiddelet selges, uten at denne betegnelsen krever ytterligere forklaring,
 - p) «beskrivende betegnelse» en betegnelse som gir en beskrivelse av næringsmiddelet, og om nødvendig av dets bruk, og som er så nøyaktig at forbrukerne blir opplyst om dets egentlige art og kan skjelne det fra produkter som det vil kunne forveksles med,
 - q) «hovedingrediens» en ingrediens eller ingredienser i et næringsmiddel som utgjør mer enn 50 % av næringsmiddelet, eller som forbrukeren vanligvis forbinder med betegnelsen på næringsmiddelet, og som det i de fleste tilfeller kreves en mengdeangivelse for,

- r) «et næringsmiddels holdbarhetsdato» den datoen som næringsmiddelet bevarer sine spesifikke egenskaper fram til under riktige oppbevaringsforhold,
- s) «næringsstoff» protein, karbohydrat, fett, kostfiber, natrium, vitaminer og mineraler oppført i nr. 1 i del A i vedlegg XIII til denne forordning samt stoffer som tilhører eller er bestanddeler i en av disse kategoriene,
- t) «industrielt framstilt nanomateriale» materiale som er framstilt med hensikt, og som har én eller flere dimensjoner i størrelsesorden 100 nm eller mindre, eller som har en indre struktur eller overflate som består av atskilte funksjonelle deler, hvorav mange har én eller flere dimensjoner i størrelsesorden 100 nm eller mindre, herunder strukturer, agglomerater eller aggregater som kan være større enn 100 nm, men som bevarer egenskaper som er karakteristiske for nanostørrelser.

Egenskaper som er karakteristiske for nanostørrelser, omfatter

- i) egenskaper som er knyttet til det aktuelle materialets store spesifikke overflater, og/eller
- ii) spesifikke fysisk-kjemiske egenskaper som er forskjellige fra egenskapene til det samme materialet i ikke-nanoform,
- u) «fjernkommunikasjonsmiddel» ethvert middel som uten at leverandøren og forbrukeren er til stede samtidig, kan brukes til inngåelse av en avtale mellom disse partene.

3. Med et næringsmiddels opprinnelsesstat menes i denne forordning et næringsmiddels opprinnelse som fastsatt i samsvar med artikkel 23-26 i forordning (EØF) nr. 2913/92.

4. De særlige definisjonene fastsatt i vedlegg I får også anvendelse.

KAPITTEL II

ALLMENNE PRINSIPPER FOR NÆRINGSMIDDELOPPLYSNINGER

Artikkel 3

Allmenne mål

1. Næringsmiddelopplysninger skal bidra til å sikre et høyt vernnivå for forbrukernes helse og interesser ved å gi sluttforbrukerne et grunnlag for å foreta velbegrunnede valg og bruke næringsmidler på en sikker måte, særlig ut fra helsemessige, økonomiske, miljømessige, sosiale og etiske hensyn.
2. Regelverket for næringsmiddelopplysninger skal bidra til å oppnå fritt varebytte i Unionen for næringsmidler som er lovlig produsert og markedsført, idet det eventuelt tas hensyn

til behovet for å verne om produsentenes rettmessige interesser og fremme produksjonen av kvalitetsprodukter.

3. Når det i regelverket for næringsmiddelopplysninger fastsettes nye krav, skal det etter ikrafttredelsen av de nye kravene tillates en overgangsperiode, unntatt i behørig begrunnede tilfeller. I denne overgangsperioden kan næringsmidler med etiketter som ikke oppfyller de nye kravene, bringes i omsetning, og lagre av slike næringsmidler som er brakt i omsetning innen utgangen av overgangsperioden, kan fortsatt selges etter utgangen av overgangsperioden, inntil lagrene er tomme.

4. Det skal i forbindelse med utarbeiding, vurdering og revisjon av regelverket for næringsmiddelopplysninger gjennomføres en offentlig høring, herunder av berørte parter, som er åpen og gir innsyn, enten direkte eller gjennom representative organer, med mindre dette ikke lar seg gjøre fordi saken haster.

Artikkel 4

Prinsipper for obligatoriske næringsmiddelopplysninger

1. Opplysninger som i henhold til regelverket for næringsmiddelopplysninger er obligatoriske, omfatter særlig opplysninger som tilhører en av følgende kategorier:

- a) opplysninger om næringsmiddelets identitet og sammensetning, egenskaper eller andre kjennetegn,
- b) opplysninger om vern av forbrukernes helse og sikker bruk av et næringsmiddel. Dette gjelder særlig opplysninger om
- i) egenskaper knyttet til sammensetning som kan være skadelige for helsen til visse forbrukergrupper,
- ii) holdbarhet, oppbevaring og sikker bruk,
- iii) innvirkning på helsen, herunder risiko og konsekvenser knyttet til skadelig og farlig inntak av et næringsmiddel,
- c) opplysninger om ernæringsegenskaper, slik at forbrukerne, herunder forbrukere med særlige kostbehov, kan foreta velbegrunnede valg.

2. Ved en vurdering av behovet for obligatoriske næringsmiddelopplysninger, og for å gjøre forbrukerne i stand til å foreta velbegrunnede valg, skal det tas hensyn til et utbredt behov blant flertallet av forbrukerne for visse opplysninger som de tillegger stor verdi, eller til allment anerkjente fordeler for forbrukerne.

*Artikkel 5***Samråd med Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet**

Alle unionstiltak som gjelder regelverket for næringsmiddelopplysninger, og som kan få innvirkning på folkehelsen, skal vedtas etter samråd med Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (heretter kalt «Myndigheten»).

KAPITTEL III

ALLMENNE KRAV TIL NÆRINGSMIDDELOPPLYSNINGER OG ANSVARET TIL DE DRIFTSANSVARLIGE FOR NÆRINGSMIDDELFORETAK*Artikkel 6***Grunnleggende krav**

Alle næringsmidler som er beregnet på sluttforbrukere eller storhusholdninger, skal ledsages av næringsmiddelopplysninger i samsvar med denne forordning.

*Artikkel 7***God opplysningspraksis**

1. Næringsmiddelopplysninger skal ikke være villedende, særlig

- a) med hensyn til hva som kjennetegner næringsmiddelet, særlig art, identitet, egenskaper, sammensetning, mengde, holdbarhet, opprinnelsesstat eller opphavssted og framstillings- eller produksjonsmåte,
- b) ved at næringsmiddelet tillegges virkninger eller egenskaper det ikke har,
- c) ved at det gis inntrykk av at næringsmiddelet har særlige egenskaper, når alle lignende næringsmidler har de samme egenskapene, særlig ved at forekomsten eller fraværet av visse ingredienser og/eller næringsstoffer framheves,
- d) ved at det gjennom utseende, beskrivelse eller bildeframstillinger gis inntrykk av at produktet inneholder et visst næringsmiddel eller en viss ingrediens, når en naturlig forekommende bestanddel eller en ingrediens som normalt anvendes i næringsmiddelet, i virkeligheten har blitt erstattet med en annen bestanddel eller ingrediens.

2. Næringsmiddelopplysninger skal være korrekte, tydelige og enkle for forbrukeren å forstå.

3. Med forbehold for unntak i unionslovgivningen som får anvendelse på naturlig mineralvann og på næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov, skal næringsmiddelopplysninger ikke tillegge et næringsmiddel egenskaper som forebygging, behandling eller helbredelse av sykdom hos mennesker eller skape inntrykk av slike egenskaper.

4. Nr. 1, 2 og 3 får også anvendelse på

- a) reklame,
- b) presentasjon av næringsmidler, særlig næringsmidlenes form, utseende eller emballasje, emballasjematerialet som er brukt, måten næringsmidlene er arrangert på, samt forholdene de frambyes under.

*Artikkel 8***Ansvar**

1. Den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket som er ansvarlig for næringsmiddelopplysningene, skal være den driftsansvarlige i hvis navn eller firma næringsmiddelet omsettes, eller, dersom denne ikke er etablert i Unionen, den som importerer næringsmiddelet til unionsmarkedet.

2. Den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket som er ansvarlig for næringsmiddelopplysningene, skal sikre at næringsmiddelopplysninger foreligger og at de er korrekte, i samsvar med gjeldende regelverk for næringsmiddelopplysninger og kravene i relevante nasjonale bestemmelser.

3. Driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som ikke har innflytelse på næringsmiddelopplysningene, skal ikke levere næringsmidler som de, på grunnlag av de opplysninger de har i egenskap av fagfolk, vet eller antar ikke oppfyller gjeldende regelverk for næringsmiddelopplysninger og kravene i relevante nasjonale bestemmelser.

4. Driftsansvarlige for næringsmiddelforetak skal i de foretak som er under deres kontroll, ikke endre opplysningene som ledsager et næringsmiddel, dersom en slik endring vil kunne villedde sluttforbrukeren eller på annen måte gå ut over forbrukervernet og sluttforbrukerens muligheter til å foreta velbegrunnede valg. Driftsansvarlige for næringsmiddelforetak er ansvarlige for alle endringer de gjør i næringsmiddelopplysninger som ledsager et næringsmiddel.

5. Uten at det berører nr. 2-4, skal driftsansvarlige for næringsmiddelforetak i de foretak som er under deres kontroll, sikre oppfyllelse av de krav i regelverket for næringsmiddelopplysninger og nasjonale bestemmelser som er relevante for deres virksomhet, og kontrollere at disse kravene blir oppfylt.

6. Driftsansvarlige for næringsmiddelforetak skal i de foretak som er under deres kontroll, sikre at opplysninger om næringsmidler som ikke er ferdigpakket, og som er beregnet på sluttforbrukeren eller på levering til storhusholdninger, gis videre til den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket som mottar næringsmiddelet, slik at de obligatoriske næringsmiddelopplysningene om nødvendig kan gis til sluttforbrukeren.

7. I følgende tilfeller skal driftsansvarlige for næringsmiddel­foretak i de foretak som er under deres kontroll, sikre at de obligatoriske opplysningene som er påkrevd i henhold til artikkel 9 og 10, er angitt på ferdigpakningen, på en etikett festet til denne eller i handelsdokumentene for næringsmidlene når det kan garanteres at disse dokumentene enten følger de næringsmidlene de viser til, eller er blitt oversendt før leveringen eller samtidig med leveringen

- a) når ferdigpakkede næringsmidler er beregnet på sluttforbrukeren, men markedsføres i et ledd før slikt salg og dette leddet ikke gjelder salg til en storhusholdning,
- b) når ferdigpakkede næringsmidler er beregnet på levering til storhusholdninger der de skal tilberedes eller foredles, deles eller snittes.

Uten hensyn til første ledd skal driftsansvarlige for næringsmiddel­foretak sikre at opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), f), g) og h) også påføres den ytre emballasjen som de ferdigpakkede næringsmidlene presenteres i ved markedsføringen.

8. Driftsansvarlige for næringsmiddel­foretak som til andre driftsansvarlige for næringsmiddel­foretak leverer næringsmidler som ikke er beregnet på sluttforbrukeren eller på storhusholdninger, skal sikre at disse andre driftsansvarlige for næringsmiddel­foretak får tilstrekkelig informasjon til at de kan oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 2.

KAPITTEL IV

OBLIGATORISKE NÆRINGSMIDDELOPPLYSNINGER

AVSNITT 1

Innhold og presentasjon

Artikkel 9

Liste over obligatoriske opplysninger

1. I samsvar med artikkel 10-35 og med forbehold for unntakene fastsatt i dette kapittel er følgende opplysninger obligatoriske:

- a) næringsmiddelets betegnelse,
- b) ingredienslisten,
- c) ingredienser eller tekniske hjelpestoffer som er oppført i vedlegg II, eller som er avledet av et stoff eller produkt som er oppført i vedlegg II, som forårsaker allergier eller intoleranser, og som anvendes i framstillingen eller tilberedningen av et næringsmiddel og fortsatt finnes i det ferdige produktet, eventuelt i endret form,
- d) mengden av visse ingredienser eller kategorier av ingredienser,
- e) nettoinnholdet av næringsmiddelet,

- f) holdbarhetsdato eller siste forbruksdato,
- g) særlige vilkår for oppbevaring og/eller bruk,
- h) navn eller firma og adresse for den driftsansvarlige for næringsmiddel­foretaket som nevnt i artikkel 8 nr. 1,
- i) opprinnelsesstat eller opphavssted, dersom det er fastsatt i artikkel 26,
- j) bruksanvisning i de tilfeller der det vil være vanskelig å bruke næringsmiddelet på riktig måte dersom en slik bruksanvisning ikke finnes,
- k) for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol, angivelse av det faktiske alkoholinnholdet i volumprosent,
- l) en næringsdeklarasjon.

2. Opplysningene nevnt i nr. 1 skal angis med ord og tall. Uten at det berører artikkel 35, kan de også uttrykkes ved hjelp av piktogrammer eller symboler.

3. Dersom Kommisjonen vedtar delegerte rettsakter og gjennomføringsrettsakter i henhold til denne artikkel, kan opplysningene nevnt i nr. 1 alternativt uttrykkes ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord og tall.

For å sikre at forbrukerne får tilgang til obligatoriske næringsmiddel­opplysninger også på andre måter enn gjennom ord og tall, og forutsatt at samme informasjonsnivå opprettholdes som med ord og tall, kan Kommisjonen, idet det tas hensyn til dokumentasjon som viser at forbrukerne oppfatter opplysningene på samme måte, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 fastsette kriteriene for at én eller flere av opplysningene nevnt i nr. 1 kan uttrykkes ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord og tall.

4. For å sikre ensartet gjennomføring av nr. 3 i denne artikkel kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter med gjennomføringsregler for kriteriene fastsatt i nr. 3 med tanke på å angi én eller flere opplysninger ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord eller tall. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 10

Supplerende obligatoriske opplysninger for visse typer eller kategorier av næringsmidler

1. I tillegg til opplysningene oppført i artikkel 9 nr. 1 er det i vedlegg III fastsatt supplerende obligatoriske opplysninger for visse typer eller kategorier av næringsmidler.

2. For å sikre forbrukeropplysninger om visse typer eller kategorier av næringsmidler og for å ta hensyn til den tekniske og vitenskapelige utvikling, vern av forbrukernes helse eller sikker bruk av et næringsmiddel kan Kommisjonen endre vedlegg III ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51.

Dersom det foreligger tvingende hasteårsaker som skyldes en oppstått fare for forbrukernes helse, får framgangsmåten fastsatt i artikkel 52 anvendelse på delegerte rettsakter som vedtas i henhold til denne artikkel.

Artikkel 11

Mål og vekt

Artikkel 9 berører ikke mer spesifikke unionsbestemmelser om mål og vekt.

Artikkel 12

Tilgjengelighet og plassering av obligatoriske næringsmiddelopplysninger

1. I samsvar med denne forordning skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger for alle næringsmidler være lett tilgjengelige.

2. For ferdigpakkede næringsmidler skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger angis direkte på pakningen eller på en etikett festet til denne.

3. For å sikre at forbrukerne får tilgang til obligatoriske næringsmiddelopplysninger på alternative måter som er bedre tilpasset visse obligatoriske opplysninger, og forutsatt at samme informasjonsnivå sikres som på pakningen eller etiketten, kan Kommisjonen, idet det tas hensyn til dokumentasjon som viser at forbrukerne oppfatter opplysningene på samme måte og benytter disse alternative måtene i stor utstrekning, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 fastsette kriteriene for at visse obligatoriske opplysninger kan uttrykkes på annen måte enn på pakningen eller etiketten.

4. For å sikre ensartet gjennomføring av nr. 3 i denne artikkel kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter med gjennomføringsregler for kriteriene nevnt i nr. 3 med tanke på å angi visse obligatoriske opplysninger på annen måte enn på pakningen eller etiketten. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

5. For næringsmidler som ikke er ferdigpakket, får bestemmelsene i artikkel 44 anvendelse.

Artikkel 13

Presentasjon av obligatoriske opplysninger

1. Uten at det berører nasjonale tiltak vedtatt i henhold til artikkel 44 nr. 2, skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger plasseres på et iøynefallende sted, slik at de er godt

synlige, lett leselige og eventuelt ikke kan fjernes. Andre angivelser, bilder eller materialer skal under ingen omstendigheter skjule, tildekke, avlede oppmerksomheten fra eller dele opp de obligatoriske næringsmiddelopplysningene.

2. Uten at det berører særlige unionsbestemmelser om visse næringsmidler, skal de obligatoriske opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1, når de angis på pakningen eller på dennes etikett, være trykt på en slik måte at de er lett leselige, og med en skriftstørrelse der x-høyden som definert i vedlegg IV er minst 1,2 mm.

3. For emballasje eller beholdere med en største overflate på under 80 cm² skal x-høyden på skriftstørrelsen nevnt i nr. 2 være minst 0,9 mm.

4. For å nå målene i denne forordning skal Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 fastsette regler for lesbarhet.

For samme formål som nevnt i første ledd kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 utvide kravene i nr. 5 i denne artikkel til å gjelde supplerende obligatoriske opplysninger om visse typer eller kategorier av næringsmidler.

5. Opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), e) og k) skal stå oppført i samme synsfelt.

6. Nr. 5 i denne artikkel får ikke anvendelse i tilfellene nevnt i artikkel 16 nr. 1 og 2.

Artikkel 14

Fjernsalg

1. Uten at det berører opplysningskravene fastsatt i artikkel 9, gjelder følgende for ferdigpakkede næringsmidler som tilbys for salg via fjernkommunikasjonsmidler:

a) Obligatoriske næringsmiddelopplysninger, med unntak av opplysningene fastsatt i artikkel 9 nr. 1 bokstav f), skal foreligge før kjøpet avsluttes, og de skal være oppført i støttematerialet som brukes til fjernsalg, eller gjøres tilgjengelige på andre relevante måter som skal være tydelig angitt av den driftsansvarlige for næringsmidldelforetaket. Dersom andre egnede måter anvendes, skal de obligatoriske opplysningene gjøres tilgjengelige uten at den driftsansvarlige for næringsmidldelforetaket pålegger forbrukerne tilleggskostnader.

b) Alle obligatoriske opplysninger skal foreligge på leveringstidspunktet.

2. Når næringsmidler som ikke er ferdigpakket, tilbys for salg via fjernkommunikasjonsmidler, skal opplysningene som kreves i henhold til artikkel 44, foreligge i samsvar med nr. 1 i denne artikkel.

3. Nr. 1 bokstav a) får ikke anvendelse på næringsmidler som tilbys for salg i salgsmatener eller automatiserte salgspunkter.

Artikkel 15

Språkkrav

1. Uten at det berører artikkel 9 nr. 3, skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger gis på et språk som er lett forståelig for forbrukerne i de medlemsstatene der et næringsmiddel omsettes.

2. De medlemsstatene der et næringsmiddel omsettes, kan på sitt territorium kreve at opplysningene gis på ett eller flere av Unionens offisielle språk.

3. Nr. 1 og 2 er ikke til hinder for at opplysningene gis på flere språk.

Artikkel 16

Utelatelse av visse obligatoriske opplysninger

1. For glassflasker som er beregnet på ombruk og er merket med opplysninger som ikke kan fjernes, og som derfor verken er påført etikett, halsetikett eller krage, er bare opplysningene i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), c), e), f) og l) obligatoriske.

2. For emballasje eller beholdere med en største overflate på under 10 cm² er bare opplysningene i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), c), e) og f) obligatoriske på pakningen eller på etiketten. Opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav b) skal angis på andre måter eller gjøres tilgjengelige på anmodning fra forbrukeren.

3. Uten at det berører andre unionsbestemmelser om obligatorisk næringsdeklarasjon, er deklarasjonen nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav l) ikke obligatorisk for næringsmidlene oppført i vedlegg V.

4. Uten at det berører andre unionsbestemmelser om en ingrediensliste eller en obligatorisk næringsdeklarasjon, er opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav b) og l) ikke obligatoriske for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol.

Kommisjonen skal senest 13. desember 2014 framlegge en rapport om anvendelsen av artikkel 18 og artikkel 30 nr. 1 på produktene nevnt i dette nummer der den også tar opp spørsmålet om hvorvidt alkoholholdige drikker i framtiden særlig bør omfattes av kravet om opplysning om energiinhold, og begrunnelsene for eventuelle unntak, idet det tas

hensyn til behovet for å sikre sammenheng med annen relevant unionspolitikk. Kommisjonen skal i den forbindelse vurdere behovet for å foreslå en definisjon av «rusbrus».

Kommisjonens rapport skal eventuelt ledsages av et forslag til regelverk som fastsetter regler for en ingrediensliste eller obligatorisk næringsdeklarasjon for disse produktene.

AVSNITT 2

Detaljerte bestemmelser om obligatoriske opplysninger

Artikkel 17

Næringsmiddelets betegnelse

1. Næringsmiddelets betegnelse skal være dets lovbestemte betegnelse. I mangel av en slik betegnelse skal næringsmiddelets betegnelse være dets vanlige betegnelse, eller det skal, dersom en vanlig betegnelse ikke finnes eller den vanlige betegnelsen ikke er i bruk, angis en beskrivende betegnelse.

2. Betegnelsen som næringsmiddelet er lovlig framstilt og markedsført under i produsentmedlemsstaten, skal være tillatt å bruke i omsetningsmedlemsstaten. Dersom anvendelsen av de øvrige bestemmelser i denne forordning, særlig dem som er fastsatt i artikkel 9, gjør det umulig for forbrukerne i markedsføringsmedlemsstaten å få fullt kjennskap til næringsmiddelets egentlige art og skjelve det fra andre næringsmidler som det vil kunne forveksles med, skal imidlertid næringsmiddelets betegnelse utfylles med andre beskrivende opplysninger som skal angis i tilknytning til næringsmiddelets betegnelse.

3. I unntakstilfeller der det næringsmiddelet som betegnelsen gjelder, i produksjonsmedlemsstaten er så forskjellig med hensyn til sammensetning eller framstilling fra næringsmiddelet som er kjent under denne betegnelsen i omsetningsmedlemsstaten, at nr. 2 ikke er tilstrekkelig til å sikre riktig informasjon til forbrukerne i omsetningsmedlemsstaten, skal produksjonsmedlemsstatens betegnelse på næringsmiddelet ikke anvendes i omsetningsmedlemsstaten.

4. Næringsmiddelets betegnelse skal ikke erstattes med et navn som er beskyttet av immaterialrett, et varenavn eller et fantasnavn.

5. I vedlegg VI fastsettes særlige bestemmelser om næringsmiddelets betegnelse og opplysninger som skal ledsage den.

Artikkel 18

Ingrediensliste

1. Ingredienslisten skal ha en passende overskrift eller innledning som består av eller inneholder ordet «ingredienser». Den skal omfatte alle ingrediensene i næringsmiddelet angitt i synkende rekkefølge etter vekt som registrert på framstillingstidspunktet.

2. Ingrediensene skal eventuelt angis ved sin spesifikke betegnelse i samsvar med reglene fastsatt i artikkel 17 og i vedlegg VI.

3. Alle ingredienser som forekommer i form av industrielt framstilte nanomaterialer, skal være tydelig angitt i ingredienslisten. Ordet «nano» skal stå i parentes etter betegnelsen på slike ingredienser.

4. Tekniske bestemmelser om anvendelsen av nr. 1 og 2 i denne artikkel er fastsatt i vedlegg VII.

5. For å nå målene i denne forordning skal Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 endre og tilpasse definisjonen av industrielt framstilte nanomaterialer nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav t) til den tekniske og vitenskapelige utvikling eller til definisjoner det er oppnådd enighet om på internasjonalt plan.

Artikkel 19

Utelatelse av ingredienslisten

1. Ingredienslisten kan utelates for følgende næringsmidler:

- a) frisk frukt og friske grønnsaker, herunder poteter, som ikke er skrelt, snittet eller behandlet på lignende måte,
- b) vann som er tilsatt karbondioksid, og der dette framgår av betegnelsen,
- c) eddik framstilt ved gjæring, dersom den utelukkende kommer fra én enkelt råvare og det ikke er tilsatt andre ingredienser,
- d) ost, smør, syrnet melk og syrnet fløte som ikke er tilsatt andre ingredienser enn melkeprodukter, næringsmiddelenzymer og mikroorganismekulturer som er nødvendige for framstillingen, eller det salt som er nødvendig for framstilling av annen ost enn fersk ost og smelteost,
- e) næringsmidler som består av én ingrediens:
 - i) dersom næringsmiddelets betegnelse er identisk med ingrediensens betegnelse, eller
 - ii) dersom ingrediensens art klart framgår av næringsmiddelets betegnelse.

2. For å ta hensyn til relevansen for forbrukeren av en ingrediensliste over visse typer eller kategorier av næringsmidler kan Kommisjonen i unntakstilfeller ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 utfylle nr. 1 i denne artikkel, forutsatt at utelatelene ikke fører til at sluttforbrukere eller storhusholdninger blir utilstrekkelig informert.

Artikkel 20

Utelatelse av næringsmiddelbestanddel fra ingredienslisten

Uten at det berører artikkel 21, kan følgende næringsmiddelbestanddel utelates fra ingredienslisten:

- a) bestanddel i en ingrediens som under framstillingsprosessen midlertidig fjernes for deretter å bli tilsatt igjen i en mengde som ikke overstiger de opprinnelige andelene,
- b) tilsetningsstoffer og næringsmiddelenzymer
 - i) som forekommer i et næringsmiddel bare fordi de forekom i én eller flere av ingrediensene i det aktuelle næringsmiddelet, i samsvar med overføringsprinsippet omhandlet i artikkel 18 nr. 1 bokstav a) og b) i forordning (EF) nr. 1333/2008, forutsatt at de ikke lenger har noen teknisk funksjon i det ferdige produkt, eller
 - ii) som brukes som tekniske hjelpestoffer,
- c) bærere og stoffer som ikke er tilsetningsstoffer, men som brukes på samme måte og med samme formål som bærere, og som brukes i strengt nødvendige mengder,
- d) stoffer som ikke er tilsetningsstoffer, men som brukes på samme måte og med samme formål som hjelpestoffer og fortsatt finnes i det ferdige produkt, også i endret form,
- e) vann
 - i) når vannet under framstillingsprosessen utelukkende brukes til å rekonstituere en konsentrert eller tørket ingrediens, eller
 - ii) for en lake som vanligvis ikke konsumeres.

Artikkel 21

Merking av visse stoffer eller produkter som forårsaker allergier eller intoleranser

1. Uten at det berører bestemmelsene vedtatt i henhold til artikkel 44 nr. 2, skal opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c), oppfylle følgende krav:

- a) De skal angis i ingredienslisten i samsvar med bestemmelsene fastsatt i artikkel 18 nr. 1, med tydelig henvisning til betegnelsen på det stoffet eller produktet som står oppført i vedlegg II, og

- b) betegnelsen på stoffet eller produktet som står oppført i vedlegg II, skal framheves visuelt på en måte som tydelig skiller det fra resten av ingredienslisten, for eksempel ved hjelp av skrifttype, skriftstil eller bakgrunnsfarge.

Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal angivelsen av opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c) omfatte ordet «inneholder» etterfulgt av betegnelsen på det stoffet eller produktet som står oppført i vedlegg II.

Dersom flere ingredienser eller tekniske hjelpestoffer i et næringsmiddel stammer fra ett enkelt stoff eller produkt som står oppført i vedlegg II, skal dette i merkingen klart framgå for hver av de aktuelle ingrediensene eller hvert av de tekniske hjelpestoffene.

Angivelse av opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c) er ikke påkrevd dersom næringsmiddelets betegnelse klart viser til det aktuelle stoffet eller produktet.

2. For å sikre bedre informasjon til forbrukerne og ta hensyn til den seneste utviklingen i vitenskapelig og tekniske kunnskap skal Kommisjonen på nytt systematisk undersøke og om nødvendig ajourføre listen i vedlegg II ved hjelp av delegerte rettsakter, i samsvar med artikkel 51.

Dersom det foreligger tvingende helseårsaker som skyldes en oppstått fare for forbrukernes helse, får framgangsmåten fastsatt i artikkel 52 anvendelse på delegerte rettsakter som vedtas i henhold til denne artikkel.

Artikkel 22

Mengdeangivelse av ingredienser

1. Mengden av en ingrediens eller kategori av ingredienser som brukes i produksjonen eller tilberedningen av et næringsmiddel, skal angis dersom den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser

- a) inngår i næringsmiddelbetegnelsen eller vanligvis forbindes med den betegnelsen av forbrukeren,
- b) framheves i merkingen ved hjelp av ord, bilder eller en grafisk framstilling, eller
- c) er av vesentlig betydning for å kjennetegne et næringsmiddel og skille det fra andre produkter det vil kunne forveksles med på grunn av sin betegnelse eller sitt utseende.

2. Tekniske bestemmelser om anvendelsen av nr. 1, herunder særlige tilfeller der det for visse ingredienser ikke kreves mengdeangivelse, er fastsatt i vedlegg VIII.

Artikkel 23

Nettoinnhold

1. Et næringsmiddels nettoinnhold skal uttrykkes i liter, centiliter, milliliter, kilogram eller gram, avhengig av hva som måles, og skal angis

- a) i volumenheter for flytende produkter,
- b) i masseenheter for andre produkter.

2. For at forbrukeren bedre skal forstå næringsmiddelopplysningene på merkingen, kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 for visse særlige næringsmidler fastsette at nettoinnholdet skal uttrykkes på en annen måte enn den som er fastsatt i nr. 1 i denne artikkel.

3. Tekniske bestemmelser for anvendelsen av nr. 1, herunder særlige tilfeller der det ikke kreves angivelse av nettoinnhold, er fastsatt i vedlegg IX.

Artikkel 24

Holdbarhetsdato, siste forbruksdato og dato for innfrysing

1. For næringsmidler som ut fra et mikrobiologisk synspunkt er lett bederlige, og som derfor etter et kort tidsrom kan utgjøre en umiddelbar fare for menneskers helse, skal holdbarhetsdatoen erstattes med siste forbruksdato. Etter siste forbruksdato skal et næringsmiddel anses for ikke å være trygt i samsvar med artikkel 14 nr. 2-5 i forordning (EF) nr. 178/2002.

2. Den relevante datoen skal angis i samsvar med vedlegg X.

3. For å sikre en ensartet anvendelse av angivelsesmåten for holdbarhetsdatoen nevnt i nr. 1 bokstav c) i vedlegg X kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter regler for dette. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 25

Vilkår for oppbevaring og bruk

1. Dersom næringsmidler krever særlige oppbevarings- og/eller bruksvilkår, skal disse angis.

2. For å muliggjøre korrekt oppbevaring eller bruk av næringsmiddelet etter at pakningen er åpnet, skal oppbevaringsvilkårene og/eller bruksperioden etter åpning eventuelt angis.

*Artikkel 26***Opprinnelsesstat eller opphavssted**

1. Denne artikkel berører ikke krav til merking fastsatt i særlige unionsbestemmelser, særlig rådsforordning (EF) nr. 509/2006 av 20. mars 2006 om garanterte tradisjonelle spesialiteter av landbruksvarer og næringsmidler⁽¹⁾ og rådsforordning (EF) nr. 510/2006 av 20. mars 2006 om vern av geografiske betegnelser og opprinnelsesbetegnelser for landbruksvarer og næringsmidler⁽²⁾.

2. Angivelse av opprinnelsesstat eller opphavssted er obligatorisk

- a) dersom utelatelse av denne opplysningen vil kunne villede forbrukeren med hensyn til næringsmiddelets egentlige opprinnelsesstat eller opphavssted, særlig dersom opplysningene som ledsager næringsmiddelet, eller etiketten som helhet ellers kan gi inntrykk av at næringsmiddelet har en annen opprinnelsesstat eller et annet opphavssted,
- b) for kjøtt som omfattes av Den kombinerte nomenklatur (KN) under kodene som er oppført i vedlegg XI. Anvendelsen av denne bokstav forutsetter vedtakelse av gjennomføringsrettsaktene nevnt i nr. 8.

3. Dersom næringsmiddelets opprinnelsesstat eller opphavssted er angitt, men ikke er identisk med hovedingrediensens opprinnelsesstat eller opphavssted,

- a) skal også den aktuelle hovedingrediensens opprinnelsesstat eller opphavssted angis, eller
- b) skal det angis at hovedingrediensen har en annen opprinnelsesstat eller et annet opphavssted enn næringsmiddelet.

Anvendelsen av dette nummer forutsetter vedtakelse av gjennomføringsrettsaktene nevnt i nr. 8.

4. Kommisjonen skal innen fem år fra datoen da nr. 2 bokstav b) får anvendelse, framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport med en vurdering av den obligatoriske angivelsen av opprinnelsesstat eller opphavssted for produktene nevnt i nevnte bokstav.

5. Kommisjonen skal senest 13. desember 2014 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om den obligatoriske angivelsen av opprinnelsesstat eller opphavssted for følgende næringsmidler:

- a) andre typer kjøtt enn storfekjøtt og typene nevnt i nr. 2 bokstav b),

b) melk,

c) melk som inngår som ingrediens i melkeprodukter,

d) uforedlede næringsmidler,

e) produkter som består av bare én ingrediens,

f) ingredienser som utgjør mer enn 50 % av et næringsmiddel.

6. Kommisjonen skal senest 13. desember 2013 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om den obligatoriske angivelsen av opprinnelsesstat eller opphavssted for kjøtt som brukes som ingrediens.

7. Rapportene nevnt i nr. 5 og 6 skal ta i betraktning nødvendigheten av å informere forbrukeren, gjennomførbarheten av obligatorisk angivelse av opprinnelsesstat eller opphavssted og en nytte- og kostnadsanalyse av å innføre slike tiltak, herunder den rettslige innvirkningen på det indre marked og innvirkningen på internasjonal handel.

Kommisjonens rapporter kan ledsages av forslag til endring av de relevante unionsbestemmelsene.

8. Etter konsekvensanalysen skal Kommisjonen senest 13. desember 2013 vedta gjennomføringsrettsakter om anvendelsen av nr. 2 bokstav b) i denne artikkel og anvendelsen av nr. 3 i denne artikkel. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

9. For næringsmidlene nevnt i nr. 2 bokstav b), nr. 5 bokstav a) og nr. 6 skal rapportene og konsekvensanalysene i henhold til denne artikkel blant annet vurdere forskjellige måter for angivelse av disse næringsmidlenes opprinnelsesstat eller opphavssted, særlig med hensyn til hver av de følgende viktige faktorer i dyrets liv:

a) fødested,

b) oppdrettssted,

c) slaktested.

*Artikkel 27***Bruksanvisning**

1. Bruksanvisningen for et næringsmiddel skal utformes slik at næringsmiddelet kan brukes på riktig måte.

⁽¹⁾ EUT L 93 av 31.3.2006, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 93 av 31.3.2006, s. 12.

2. Kommisjonen kan vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av nr. 1 for visse næringsmidler. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 28

Alkoholstyrke

1. Nærmere regler for angivelse av alkoholstyrke i volumprosent skal for produkter som klassifiseres i KN-kode 2204, være som fastsatt i de særlige unionsbestemmelsene som gjelder for disse produktene.

2. Sann alkoholstyrke i volumprosent for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol, skal med unntak av drikkene nevnt i nr. 1 angis i samsvar med vedlegg XII.

AVSNITT 3

Næringsdeklarasjon

Artikkel 29

Forholdet til annet regelverk

1. Dette avsnitt får ikke anvendelse på næringsmidler som omfattes av følgende regelverk:

- a) europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/46/EF av 10. juni 2002 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosttilskudd⁽¹⁾,
- b) europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/54/EF av 18. juni 2009 om utnyttelse og markedsføring av naturlig mineralvann⁽²⁾.

2. Dette avsnitt berører ikke europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/39/EF av 6. mai 2009 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov⁽³⁾ og de særdirrektiver som nevnes i direktivets artikkel 4 nr. 1.

Artikkel 30

Innhold

1. Den obligatoriske næringsdeklarasjonen skal inneholde følgende opplysninger:

- a) energiinnhold, og
- b) mengden av fett, mettede fettsyrer, karbohydrater, sukkerarter, protein og salt.

En opplysning om at saltinnholdet utelukkende skyldes naturlig forekommende natrium kan eventuelt oppføres i umiddelbar nærhet av næringsdeklarasjonen.

2. Innholdet i den obligatoriske næringsdeklarasjonen nevnt i nr. 1 kan utfylles med angivelse av mengden av ett eller flere av følgende stoffer:

- a) en-umettede fettsyrer,
- b) flerumettede fettsyrer,
- c) polyoler,
- d) stivelse,
- e) kostfiber,
- f) de vitaminer og mineraler som er oppført i del A nr. 1 i vedlegg XIII, og som forekommer i betydelige mengder som definert i nr. 2 i del A i vedlegg XIII.

3. Dersom merkingen av et ferdigpakket næringsmiddel har med den obligatoriske næringsdeklarasjonen nevnt i nr. 1, kan følgende opplysninger gjentas på pakningen:

- a) energiinnholdet, eller
- b) energiinnholdet sammen med mengden av fett, mettede fettsyrer, sukkerarter og salt.

4. Som unntak fra artikkel 36 nr. 1 kan innholdet i næringsdeklarasjonen begrenses til å omfatte bare energiinnholdet, dersom merkingen av produktene nevnt i artikkel 16 nr. 4 har med en næringsdeklarasjon.

5. Uten at det berører artikkel 44, og som unntak fra artikkel 36 nr. 1 kan innholdet i næringsdeklarasjonen, dersom merkingen av produktene nevnt i artikkel 44 nr. 1 har med en næringsdeklarasjon, begrenses til å omfatte bare

- a) energiinnholdet, eller
- b) energiinnholdet sammen med mengden av fett, mettede fettsyrer, sukkerarter og salt.

6. For å ta hensyn til relevansen av opplysningene nevnt i nr. 2-5 i denne artikkel for forbrukeropplysningen kan Kommisjonen ved hjelp av delegerede rettsakter i samsvar med artikkel 51 endre listene i nr. 2-5 i denne artikkel ved å tilføye eller stryke opplysninger.

⁽¹⁾ EFT L 183 av 12.7.2002, s. 51.

⁽²⁾ EUT L 164 av 26.6.2009, s. 45.

⁽³⁾ EUT L 124 av 20.5.2009, s. 21.

7. Kommisjonen skal senest 13. desember 2014, idet det tas hensyn til vitenskapelig dokumentasjon og erfaringer fra medlemsstatene, framlegge en rapport om forekomsten av transfettsyrer i næringsmidler og i det samlede kostholdet til befolkningen i Unionen. Målet med rapporten er å vurdere virkningen av egnede metoder som kan gjøre forbrukerne i stand til å velge sunnere næringsmidler og et generelt sunnere kosthold, eller som kan fremme tilbudet av sunnere næringsmidler til forbrukerne, blant annet ved at det opplyses om transfettsyrer til forbrukerne, eller ved begrensning av bruken av dem. Kommisjonens rapport skal eventuelt ledsages av et forslag til regelverk.

Artikkel 31

Beregning

1. Energiinnholdet skal beregnes ved hjelp av omregningsfaktorene oppført i vedlegg XIV.

2. Kommisjonen kan ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 vedta omregningsfaktorer for vitaminene og mineralene nevnt i del A nr. 1 i vedlegg XIII for mer nøyaktig beregning av innholdet av slike vitaminer og mineraler i næringsmidler. Disse omregningsfaktorene skal tilføyes i vedlegg XIV.

3. Energiinnholdet og mengdene av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1-5 viser til mengdene i næringsmiddelet slik det selges.

Når det er hensiktsmessig, kan opplysningene gis for næringsmiddelet i tilberedt stand, forutsatt at det er gitt en tilstrekkelig utførlig beskrivelse av tilberedningsmåten, og at de opplysninger som gis, gjelder det spise- eller drikkeferdige produkt.

4. De deklarerte verdiene skal, alt etter omstendighetene, være gjennomsnittsverdier fastsatt på grunnlag av

- a) produsentens analyse av næringsmiddelet,
- b) beregning ut fra kjente eller faktiske gjennomsnittsverdier for ingrediensene som brukes, eller
- c) beregning ut fra alminnelig etablerte og aksepterte data.

Kommisjonen kan vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter nærmere regler for ensartet gjennomføring av dette nummer med hensyn til nøyaktigheten av deklarerte verdier, for eksempel forskjeller mellom deklarerte verdier og de verdier som framkommer ved offentlig kontroll. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 32

Angivelse per 100 g eller per 100 ml

1. Energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1-5 skal uttrykkes med målenhetene oppført i vedlegg XV.

2. Energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1-5 skal uttrykkes per 100 g eller per 100 ml.

3. Dersom innholdet av vitaminer og mineraler deklarerer, skal dette i tillegg til uttrykksformen nevnt i nr. 2 uttrykkes i prosent av referanseinntakene angitt i del A nr. 1 i vedlegg XIII, per 100 g eller per 100 ml.

4. I tillegg til uttrykksformen nevnt i nr. 2 i denne artikkel kan energiinnholdet og mengdene av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1, 3, 4 og 5 eventuelt uttrykkes i prosent av referanseinntakene angitt i del B i vedlegg XIII, per 100 g eller per 100 ml.

5. Dersom opplysninger angis i samsvar med nr. 4, skal det i umiddelbar nærhet av disse tilføyes følgende forklaring: «Referanseinntak for en voksen gjennomsnittsperson (8 400 kJ/2 000 kcal)».

Artikkel 33

Angivelse per porsjon eller per forbruksenhet

1. I følgende tilfeller kan energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1-5 angis per porsjon og/eller per forbruksenhet på en måte som er lett gjenkjennelig for forbrukeren, forutsatt at den anvendte porsjonen eller forbruksenheten er angitt på etiketten, og at antallet porsjoner eller enheter i pakningen angis:

- a) i tillegg til uttrykksformen per 100 g eller per 100 ml nevnt i artikkel 32 nr. 2,
- b) i tillegg til uttrykksformen per 100 g eller per 100 ml nevnt i artikkel 32 nr. 3 når det gjelder innholdet av vitaminer og mineraler,
- c) i tillegg til eller i stedet for uttrykksformen per 100 g eller per 100 ml nevnt i artikkel 32 nr. 4.

2. Som unntak fra artikkel 32 nr. 2 kan mengden av næringsstoffer og/eller prosentandelen av referanseinntaket fastsatt i del B i vedlegg XIII i tilfellene nevnt i artikkel 30 nr. 3 bokstav b) uttrykkes utelukkende per porsjon eller per forbruksenhet.

Dersom mengden av næringsstoffer uttrykkes utelukkende per porsjon eller per forbruksenhet i samsvar med første ledd, skal energiinnholdet uttrykkes per 100 g eller per 100 ml og per porsjon eller per forbruksenhet.

3. Som unntak fra artikkel 32 nr. 2 kan energiinnholdet og mengden av næringsstoffer og/eller prosentandelen av referanseinntaket fastsatt i del B i vedlegg XIII i tilfellene nevnt i artikkel 30 nr. 5 uttrykkes utelukkende per porsjon eller per forbruksenhet.

4. Porsjonen eller forbruksenheten som anvendes, skal angis i umiddelbar nærhet av næringsdeklarasjonen.

5. For å sikre ensartet gjennomføring av angivelsen av næringsinnhold per porsjon eller per forbruksenhet og for å gi forbrukerne et ensartet sammenligningsgrunnlag skal Kommisjonen, idet det tas hensyn til forbrukernes faktiske forbrukeratferd og til kostanbefalinger, ved hjelp av gjennomføringsrettsakter vedta regler for angivelsen per porsjon eller per forbruksenhet for visse næringsmiddelkategorier. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 34

Presentasjon

1. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 og 2 skal angis i samme synsfelt. De skal angis samlet i et tydelig format og eventuelt i rekkefølgen angitt i vedlegg XV.

2. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 og 2 skal angis i tabellform med tallene under hverandre dersom plassen tillater det. Dersom det ikke er plass, skal opplysningene angis etter hverandre.

3. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 3 skal angis

a) i hovedsynsfeltet, og

b) med en skriftstørrelse som er i samsvar med artikkel 13 nr. 2.

Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 3 kan presenteres i et annet format enn det som er angitt i nr. 2 i denne artikkel.

4. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 4 og 5 kan presenteres i et annet format enn det som er angitt i nr. 2 i denne artikkel.

5. Dersom energiinnholdet eller mengden av næringsstoffer i et produkt er ubetydelig, kan opplysningene om disse elementene erstattes med en opplysning som for eksempel «Inneholder ubetydelige mengder av ...», som angis i nærheten av en eventuell næringsdeklarasjon.

For å sikre ensartet gjennomføring av dette nummer kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter om det energiinnhold og de mengder av næringsstoffer nevnt i artikkel 30

nr. 1-5 som kan anses som ubetydelige. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

6. For å sikre ensartet anvendelse av presentasjonsmåten for næringsdeklarasjon i formatene nevnt i nr. 1-4 i denne artikkel kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter om dette. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 35

Supplerende uttrykks- og presentasjonsformer

1. I tillegg til uttrykksformene nevnt i artikkel 32 nr. 2 og 4 og artikkel 33 samt presentasjonsformen nevnt i artikkel 34 nr. 2 kan energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1-5 angis med andre uttrykksformer og/eller presenteres ved hjelp av grafikk eller symboler i tillegg til ord eller tall, forutsatt at følgende krav er oppfylt:

a) De bygger på velfunderte og vitenskapelig gyldige forbrukerundersøkelser og villeder ikke forbrukeren som nevnt i artikkel 7,

b) de er utviklet etter samråd med en rekke interessegrupper,

c) de har til formål å gjøre det lettere for forbrukerne å forstå næringsmiddelets bidrag til eller betydning for kostens energi- og næringsinnhold,

d) det finnes vitenskapelig gyldig dokumentasjon på at gjennomsnittsforkbrukeren forstår disse uttrykks- og presentasjonsformene,

e) når det gjelder andre uttrykksformer, skal de bygge enten på de harmoniserte referansemengdene for inntak fastsatt i vedlegg XIII eller dersom slike ikke er fastsatt, på allment anerkjente vitenskapelige råd om inntak av energi eller næringsstoffer,

f) de er objektive og ikke-diskriminerende, og

g) bruken av dem er ikke til hinder for fritt varebytte.

2. Medlemsstatene kan anbefale driftsansvarlige for næringsmiddelforetak å bruke én eller flere supplerende måter å uttrykke eller presentere næringsdeklarasjonen på som de anser best oppfyller kravene fastsatt i nr. 1 bokstav a)-g). Medlemsstatene skal framlegge detaljerte opplysninger om slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for Kommisjonen.

3. Medlemsstatene skal sikre passende overvåking av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for næringsdeklarasjon som anvendes på markedet på deres territorium.

For å lette overvåkingen av anvendelsen av slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer kan medlemsstatene kreve at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som på deres territorium bringer i omsetning næringsmidler med slike opplysninger, skal underrette vedkommende myndighet om anvendelsen av supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer og gi myndigheten relevant dokumentasjon på oppfyllelsen av kravene fastsatt i nr. 1 bokstav a)-g). I slike tilfeller kan det også kreves underretning om opphør av anvendelsen av slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer.

4. Kommisjonen skal lette og organisere utvekslingen av informasjon mellom medlemsstatene, Kommisjonen og de berørte parter i spørsmål om anvendelsen av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for næringsdeklarasjon.

5. I lys av de erfaringer som er gjort, skal Kommisjonen senest 13. desember 2017 oversende Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer, om deres innvirkning på det indre marked og om hvorvidt det er tilrådelig med ytterligere harmonisering av disse uttrykks- og presentasjonsformene. For dette formål skal medlemsstatene framlegge for Kommisjonen relevante opplysninger om anvendelsen av slike supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer på markedet på deres territorium. Kommisjonens rapport kan ledsages av forslag til endring av de relevante unionsbestemmelser.

6. For å sikre ensartet anvendelse av denne artikkel skal Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av nr. 1, 3 og 4 i denne artikkel. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

KAPITTEL V

FRIVILLIGE NÆRINGSMIDDELOPPLYSNINGER

Artikkel 36

Gjeldende krav

1. Dersom næringsmiddelopplysningene nevnt i artikkel 9 og 10 angis på frivillig grunnlag, skal de oppfylle kravene fastsatt i kapittel IV avsnitt 2 og 3.

2. Næringsmiddelopplysninger som angis på frivillig grunnlag, skal oppfylle følgende krav:

- a) De skal ikke villede forbrukeren, som nevnt i artikkel 7,
- b) de skal ikke være tvetydige eller forvirrende for forbrukeren, og

c) de skal eventuelt være basert på relevante vitenskapelige data.

3. Kommisjonen skal vedta gjennomføringsrettsakter for anvendelsen av kravene nevnt i nr. 2 i denne artikkel når det gjelder følgende frivillige næringsmiddelopplysninger:

- a) opplysninger om mulig og utilsiktet forekomst i næringsmidler av stoffer eller produkter som forårsaker allergier eller intoleranser,
- b) opplysninger om et næringsmiddels egnethet for vegetarianere eller veganere, og
- c) angivelse av referanseinntak for bestemte befolkningsgrupper i tillegg til referanseinntakene fastsatt i vedlegg XIII.

Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

4. Dersom driftsansvarlige for næringsmiddelforetak angir frivillige næringsmiddelopplysninger som er innbyrdes avvikende og kan villede eller forvirre forbrukerne, kan Kommisjonen for å sikre at forbrukerne blir korrekt informert, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 vedta bestemmelser om frivillige næringsmiddelopplysninger i tillegg til dem som er nevnt i nr. 3 i denne artikkel.

Artikkel 37

Presentasjon

Frivillige næringsmiddelopplysninger skal ikke vises på bekostning av plassen som står til rådighet for obligatoriske næringsmiddelopplysninger.

KAPITTEL VI

NASJONALE TILTAK

Artikkel 38

Nasjonale tiltak

1. Når det gjelder spørsmål som spesifikt harmoniseres ved denne forordning, kan medlemsstatene ikke vedta eller opprettholde nasjonale tiltak, med mindre dette tillates i unionsretten. Disse nasjonale tiltakene skal ikke være til hinder for fritt varebytte, for eksempel ved å forskjellsbehandle næringsmidler fra andre medlemsstater.

2. Med forbehold for artikkel 39 kan medlemsstatene vedta nasjonale tiltak om spørsmål som ikke spesifikt harmoniseres ved denne forordning, forutsatt at de ikke forbyr, hindrer eller begrenser et fritt varebytte som er i samsvar med denne forordning.

*Artikkel 39***Nasjonale tiltak med hensyn til supplerende obligatoriske opplysninger**

1. I tillegg til de obligatoriske opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 og artikkel 10 kan medlemsstatene etter framgangsmåten i artikkel 45 vedta tiltak med krav om supplerende obligatoriske opplysninger for visse typer eller kategorier av næringsmidler, med begrunnelse i hensynet til minst ett av følgende:

- a) vern av folkehelsen,
- b) vern av forbrukerne,
- c) bekjempelse av svindel,
- d) vern av industriell og kommersiell eiendomsrett, angivelser av opphav, registrerte opprinnelsesbetegnelse og bekjempelse av illojal konkurranse.

2. Medlemsstatene kan innføre tiltak for obligatorisk angivelse av næringsmidlers opprinnelsesstat eller opphavssted i henhold til nr. 1 bare dersom det finnes en påvist sammenheng mellom visse av næringsmiddelets kvaliteter og dets opprinnelse eller opphav. Når medlemsstatene underretter Kommisjonen om slike tiltak, skal de framlegge dokumentasjon på at flertallet av forbrukerne tillegger denne opplysningen betydelig verdi.

*Artikkel 40***Melk og melkeprodukter**

Medlemsstatene kan vedta tiltak som fraviker artikkel 9 nr. 1 og artikkel 10 nr. 1 for melk og melkeprodukter som tappes på glassflasker beregnet på ombruk.

De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse tiltakene.

*Artikkel 41***Alkoholholdige drikker**

I påvente av at det vedtas unionsbestemmelser som nevnt i artikkel 16 nr. 4, kan medlemsstatene opprettholde nasjonale tiltak med hensyn til angivelse av ingredienser i drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol.

*Artikkel 42***Angivelse av nettoinnhold**

I mangel av unionsbestemmelsene nevnt i artikkel 23 nr. 2 for angivelse av nettoinnhold for visse næringsmidler på en annen måte enn det som er fastsatt i artikkel 23 nr. 1, kan medlemsstatene opprettholde nasjonale tiltak vedtatt før 12. desember 2011.

Medlemsstatene skal innen 13. desember 2014 underrette Kommisjonen om slike tiltak. Kommisjonen skal formidle dem videre til de øvrige medlemsstatene.

*Artikkel 43***Frivillig angivelse av referanseinntak for bestemte befolkningsgrupper**

I påvente av at det vedtas unionsbestemmelser som nevnt i artikkel 36 nr. 3 bokstav c), kan medlemsstatene vedta nasjonale tiltak med hensyn til frivillig angivelse av referanseinntak for bestemte befolkningsgrupper.

Medlemsstatene skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse tiltakene.

*Artikkel 44***Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket**

1. For næringsmidler som frambyr for salg til sluttforbruker eller til storhusholdninger uten å være ferdigpakket, eller for næringsmidler som pakkes på salgsstedet på anmodning fra kjøperen eller er ferdigpakket med sikte på umiddelbart salg,

- a) er angivelse av opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c) obligatorisk,
- b) er angivelse av de øvrige opplysningene nevnt i artikkel 9 og 10 ikke obligatorisk, med mindre medlemsstatene vedtar nasjonale tiltak som krever at noen av eller alle disse opplysningene eller deler av disse opplysningene skal angis.

2. Medlemsstatene kan vedta nasjonale tiltak for hvordan opplysningene eller deler av opplysningene nevnt i nr. 1 skal gjøres tilgjengelige, herunder eventuelt hvilken uttrykks- eller presentasjonsform som skal anvendes.

3. Medlemsstatene skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til tiltakene nevnt i nr. 1 bokstav b) og i nr. 2.

*Artikkel 45***Framgangsmåte for melding**

1. Når det vises til denne artikkel, skal den medlemsstaten som anser at det er nødvendig å vedta et nytt regelverk for næringsmiddelopplysninger, på forhånd underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om de planlagte tiltakene og begrunne dem.

2. Kommisjonen skal rådspørre Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen, som er nedsatt ved artikkel 58 nr. 1 i forordning (EF) nr. 178/2002, dersom den anser at slik rådspørring er nyttig, eller dersom en medlemsstat ber om det. I så fall skal Kommisjonen sikre at denne framgangsmåten er oversiktlig for alle berørte parter.

3. Den medlemsstaten som anser at det er nødvendig å vedta et nytt regelverk for næringsmiddelopplysninger, kan treffe de planlagte tiltakene tidligst tre måneder etter at underretningen nevnt i nr. 1 er gitt, og forutsatt at den ikke har mottatt negativ uttalelse fra Kommisjonen.

4. Dersom Kommisjonens uttalelse er negativ, skal Kommisjonen innen utløpet av fristen nevnt i nr. 3 i denne artikkel innlede framgangsmåten for undersøkelse nevnt i artikkel 48 nr. 2 for å fastslå hvorvidt de planlagte tiltakene kan iverksettes, eventuelt med passende endringer.

5. Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunns-tjenester⁽¹⁾ får ikke anvendelse på tiltak som omfattes av framgangsmåten for melding omhandlet i denne artikkel.

KAPITTEL VII

GJENNOMFØRINGSBESTEMMELSER, ENDRINGSBESTEMMELSER OG SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 46

Endring av vedleggene

For å ta hensyn til den tekniske og vitenskapelige utvikling, forbrukernes helse eller forbrukernes informasjonsbehov, og med forbehold for bestemmelsene i artikkel 10 nr. 2 og artikkel 21 nr. 2 om endring av vedlegg II og III, kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 endre vedleggene til denne forordning.

Artikkel 47

Overgangsperiode og anvendelsesdato for gjennomføringstiltak eller delegerte rettsakter

1. Uten at det berører nr. 2 i denne artikkel, skal Kommisjonen ved utøvelsen av den myndighet den er gitt ved denne forordning til å vedta tiltak ved hjelp av gjennomføringsrettsakter etter framgangsmåten med undersøkelseskomité nevnt i artikkel 48 nr. 2 eller ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51,

- fastsette en passende overgangsperiode for anvendelsen av de nye tiltakene da næringsmidler med etiketter som ikke er i samsvar med de nye tiltakene, kan bringes i omsetning, og da lagre av slike næringsmidler som er brakt i omsetning innen utgangen av overgangsperioden,

fortsatt kan selges etter utgangen av overgangsperioden, inntil lagrene er tomme, og

- sikre at disse tiltakene får anvendelse fra 1. april i et gitt kalenderår.

2. Nr. 1 får ikke anvendelse i hastesaker dersom formålet med tiltakene i nevnte nummer er vern av menneskers helse.

Artikkel 48

Komité

1. Kommisjonen skal bistås av Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen nedsatt ved artikkel 58 nr. 1 i forordning (EF) nr. 178/2002. Denne komiteen er en komité som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Dersom komiteen ikke avgir uttalelse, skal Kommisjonen ikke vedta utkastet til gjennomføringsrettsakt, og artikkel 5 nr. 4 tredje ledd i forordning (EU) nr. 182/2011 får anvendelse.

Artikkel 49

Endring av forordning (EF) nr. 1924/2006

I artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1924/2006 skal første og annet ledd lyde:

«Declarasjon av næringsinnhold er obligatorisk for produkter som det framsettes en ernærings- og/eller helsepåstand om, med mindre det dreier seg om kollektive reklamekampanjer. Den informasjonen som skal gis, skal bestå av opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 av 25. oktober 2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne^(*). Dersom det framsettes en ernærings- og/eller helsepåstand om et næringsstoff nevnt i artikkel 30 nr. 2 i forordning (EU) nr. 1169/2011, skal mengden av dette næringsstoffet angis i samsvar med artikkel 31-34 i nevnte forordning.

Mengden av det eller de stoffene som ernærings- eller helsepåstanden gjelder, og som ikke framgår av deklarasjonen av næringsinnhold, skal angis i samme synsfelt som deklarasjonen av næringsinnhold og uttrykkes i samsvar med artikkel 31, 32 og 33 i forordning (EU) nr. 1169/2011. Målenhetene som anvendes for å angi mengden av et stoff, skal være relevante for hvert av de aktuelle stoffene.

⁽¹⁾ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37.

^(*) EUT L 304 av 22.11.2011, s. 18.»

*Artikkel 50***Endring av forordning (EF) nr. 1925/2006**

Artikkel 7 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1925/2006 skal lyde:

«3. Deklarasjon av næringsinnhold er obligatorisk for produkter som er tilsatt vitaminer og mineraler, og som omfattes av denne forordning. Den informasjonen som skal gis, skal bestå av opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 av 25. oktober 2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne(*), og av en angivelse av de samlede mengdene av vitaminer og mineraler som er tilsatt i næringsmiddelet.

(*) EUT L 304 av 22.11.2011, s. 18.»

*Artikkel 51***Utøvelse av delegert myndighet**

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen på vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta de delegerte rettsaktene nevnt i artikkel 9 nr. 3, artikkel 10 nr. 2, artikkel 12 nr.3, artikkel 13 nr. 4, artikkel 18 nr. 5, artikkel 19 nr. 2, artikkel 21 nr. 2, artikkel 23 nr. 2, artikkel 30 nr. 6, artikkel 31 nr. 2, artikkel 36 nr. 4 og artikkel 46 gis Kommisjonen for en periode på fem år fra 12. desember 2011. Kommisjonen skal utarbeide en rapport om den delegerte myndighet senest ni måneder før utløpet av femårsperioden. Den delegerte myndighet skal stilltiende forlenges med perioder av tilsvarende varighet, med mindre Europaparlamentet eller Rådet motsetter seg slik forlengelse senest tre måneder før utløpet av hver periode.
3. Den delegerte myndighet nevnt i artikkel 9 nr. 3, artikkel 10 nr. 2, artikkel 12 nr.3, artikkel 13 nr. 4, artikkel 18 nr. 5, artikkel 19 nr. 2, artikkel 21 nr. 2, artikkel 23 nr. 2, artikkel 30 nr. 6, artikkel 31 nr. 2, artikkel 36 nr. 4 og artikkel 46 kan til enhver tid tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndighet som er angitt i beslutningen, opphører å gjelde. Beslutningen får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende* eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av de delegerte rettsakter som allerede har trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den samtidig underrette Europaparlamentet og Rådet.
5. En delegert rettsakt som vedtas i henhold til artikkel 9 nr. 3, artikkel 10 nr. 2, artikkel 12 nr. 3, artikkel 13 nr. 4, artikkel 18 nr. 5, artikkel 19 nr. 2, artikkel 21 nr. 2, artikkel 23 nr. 2, artikkel 30 nr. 6, artikkel 31 nr. 2, artikkel 36 nr. 4 og

artikkel 46, trer i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har kommet med innvendinger innen en periode på to måneder fra den dagen underretning om rettsakten er gitt til Europaparlamentet og Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne perioden begge har informert Kommisjonen om at de ikke vil komme med innvendinger. Denne perioden forlenges med to måneder på initiativ fra Europaparlamentet eller Rådet.

*Artikkel 52***Framgangsmåte for behandling av hastesaker**

1. Delegerte rettsakter som vedtas i henhold til denne artikkel, trer i kraft umiddelbart og får anvendelse så lenge det ikke framsettes innvendinger i samsvar med nr. 2. I meldingen til Europaparlamentet og Rådet om en delegert rettsakt skal det begrunnes hvorfor framgangsmåten for behandling av hastesaker er anvendt.
2. Europaparlamentet eller Rådet kan framsette innvendinger mot en delegert rettsakt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 51 nr. 5. I så fall skal Kommisjonen oppheve rettsakten umiddelbart etter at Europaparlamentet eller Rådet har meddelt den sin beslutning om innvending.

*Artikkel 53***Oppheving**

1. Direktiv 87/250/EØF, 90/496/EØF, 1999/10/EF, 2000/13/EF, 2002/67/EF og 2008/5/EF samt forordning (EF) nr. 608/2004 oppheves fra 13. desember 2014.
2. Henvisninger til de opphevede rettsaktene skal forstås som henvisninger til denne forordning.

*Artikkel 54***Overgangstiltak**

1. Næringsmidler som bringes i omsetning eller merkes før 13. desember 2014, og som ikke oppfyller kravene i denne forordning, kan omsettes til næringsmiddellagrene er tømt.

Næringsmidler som bringes i omsetning eller merkes før 13. desember 2016, og som ikke oppfyller kravene fastsatt i artikkel 9 nr. 1 bokstav l), kan omsettes til næringsmiddellagrene er tømt.

Næringsmidler som bringes i omsetning eller merkes før 1. januar 2014, og som ikke oppfyller kravene fastsatt i del B i vedlegg VI, kan omsettes til næringsmiddellagrene er tømt.

2. Mellom 13. desember 2014 og 13. desember 2016 skal næringsdeklarasjonen, dersom den gis på frivillig grunnlag, være i samsvar med artikkel 30-35.

3. Uten hensyn til direktiv 90/496/EØF, artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1924/2006 og artikkel 7 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1925/2006 kan næringsmidler som er merket i samsvar med artikkel 30-35 i denne forordning, bringes i omsetning før 13. desember 2014.

Uten hensyn til kommisjonsforordning (EF) nr. 1162/2009 av 30. november 2009 om fastsettelse av overgangsbestemmelser om gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning

(EF) nr. 853/2004, (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004⁽¹⁾ kan næringsmidler som er merket i samsvar med del B i vedlegg VI til denne forordning, bringes i omsetning før 1. januar 2014.

Artikkel 55

Ikrafttredelse og anvendelsesdato

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 13. desember 2014, med unntak av artikkel 9 nr. 1 bokstav l), som får anvendelse fra 13. desember 2016, og del B i vedlegg VI, som får anvendelse fra 1. januar 2014.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg, 25. oktober 2011.

For Europaparlamentet

J. BUZEK

President

For Rådet

M. DOWGIELEWICZ

Formann

⁽¹⁾ EUT L 314 av 1.12.2009, s. 10.

VEDLEGG I

SÆRLIGE DEFINISJONER

Som nevnt i artikkel 2 nr. 4

1. Med «næringsdeklarasjon» eller «deklarasjon av næringsinnhold» menes opplysninger om
 - a) energiinnhold, eller
 - b) energiinnhold og bare ett eller flere av følgende næringsstoffer:
 - fett (mettede fettsyrer, en-umettede fettsyrer, flerumettede fettsyrer),
 - karbohydrat (sukkerarter, polyoler, stivelse),
 - salt,
 - kostfiber,
 - protein,
 - vitaminer og mineraler som er oppført i del A nr. 1 i vedlegg XIII, og som forekommer i betydelige mengder som definert i del A nr. 2 i vedlegg XIII.
2. Med «fett» menes den samlede mengden lipider, herunder fosfolipider.
3. Med «mettede fettsyrer» menes fettsyrer uten dobbeltbinding.
4. Med «transfettsyrer» menes fettsyrer med minst én ikke-konjugert (dvs. atskilt av minst én metylengruppe) karbon-karbon-dobbelbinding i trans-konfigurasjonen.
5. Med «en-umettede fettsyrer» menes fettsyrer med én cis-dobbelbinding.
6. Med «flerumettede fettsyrer» menes fettsyrer med to eller flere cis, cis-metylenseparerte dobbeltbindinger.
7. Med «karbohydrat» menes ethvert karbohydrat som metaboliseres i mennesker, herunder polyoler.
8. Med «sukkerarter» menes alle mono- og disakkarider som forekommer i næringsmidler, unntatt polyoler.
9. Med «polyoler» menes alkoholer som inneholder mer enn to hydroksylgrupper.
10. Med «protein» menes proteininnholdet som beregnes ved hjelp av følgende formel: protein = totalt nitrogen analysert med Kjeldahl-metoden $\times 6,25$.
11. Med «salt» menes saltinnholdet som beregnes ved hjelp av følgende formel: salt = natrium $\times 2,5$.
12. Med «kostfiber» menes karbohydratpolymerer med tre eller flere monomerenheter som verken fordøyes eller absorberes i tynntarmen hos mennesker, og som tilhører følgende kategorier:
 - spiselige karbohydratpolymerer som er naturlig til stede i spiseferdige næringsmidler,
 - spiselige karbohydratpolymerer som er utvunnet av næringsmiddelråvarer ved hjelp av fysiske, enzymatiske eller kjemiske metoder, og som har en gunstig fysiologisk virkning som er dokumentert ved allment anerkjente vitenskapelige beviser,
 - spiselige syntetiske karbohydratpolymerer som har en gunstig fysiologisk virkning som er dokumentert ved allment anerkjente vitenskapelige beviser.
13. Med «gjennomsnittsverdi» menes den verdi som best representerer den mengde av et næringsstoff som et visst næringsmiddel inneholder, og der det tas hensyn til den margin som skyldes sesongmessige variasjoner, forbruksmønstre og andre faktorer som kan ha innvirkning på den faktiske verdi.

VEDLEGG II

STOFFER ELLER PRODUKTER SOM FORÅRSAKER ALLERGIER ELLER INTOLERANSER

1. Kornslag som inneholder gluten, dvs. hvete, rug, bygg, havre, spelhvete, kamut eller hybridiserte stammer av disse, og produkter framstilt av slike kornslag, unntatt
 - a) glukosesiruper framstilt av hvete, herunder dekstrose⁽¹⁾,
 - b) maltdeksriner framstilt av hvete⁽¹⁾,
 - c) glukosesiruper framstilt av bygg,
 - d) kornslag som brukes til framstilling av alkoholholdige destillater, herunder landbruksetanol.
2. Skalldyr og produkter framstilt av skalldyr.
3. Egg og produkter framstilt av egg.
4. Fisk og produkter framstilt av fisk, unntatt
 - a) fiskegelatin som brukes som bærer for vitamin- eller karotenoidpreparater,
 - b) fiskegelatin eller fiskelim som brukes som klaringsmiddel i øl og vin.
5. Peanøtter og produkter framstilt av peanøtter.
6. Soyabønner og produkter framstilt av soyabønner, unntatt
 - a) raffinert soyaolje og -fett⁽¹⁾,
 - b) naturlige blandede tokoferoler (E306), naturlig D-alfa-tokoferol, naturlig D-alfa-tokoferolacetat og naturlig D-alfa-tokoferylsyresuksinat fra soyabønner,
 - c) fytosteroler og fytosterolestere framstilt av vegetabiliske oljer fra soyabønner,
 - d) fytostanolestere framstilt av vegetabiliske steroler fra soyabønner.
7. Melk og produkter framstilt av melk (herunder laktose), unntatt
 - a) myse som brukes til framstilling av alkoholholdige destillater, herunder landbruksetanol,
 - b) laktitol.
8. Nøtter, dvs. mandler (*Amygdalus communis L.*), hasselnøtter (*Corylus avellana*), valnøtter (*Juglans regia*), kasjunøtter (*Anacardium occidentale*), pekannøtter (*Carya illinoensis (Wangenh.) K. Koch*), paranøtter (*Bertholletia excelsa*), pistasienøtter (*Pistacia vera*) og macadamianøtter (*Macadamia ternifolia*), og produkter framstilt av slike nøtter, unntatt nøtter som brukes til framstilling av alkoholholdige destillater, herunder landbruksetanol.
9. Selleri og produkter framstilt av selleri.
10. Sennep og produkter framstilt av sennep.
11. Sesamfrø og produkter framstilt av sesamfrø.
12. Svoveldioksid og sulfitter i konsentrasjoner på mer enn 10 mg/kg eller 10 mg/liter som totalt SO₂, som skal beregnes for produkter slik de frambyes for konsum eller slik de rekonstitueres i samsvar med produsentens anvisninger.
13. Lupin og produkter framstilt av lupin.
14. Bløtdyr og produkter framstilt av bløtdyr.

⁽¹⁾ Gjelder også produkter framstilt av disse, dersom den bearbeiding de har gjennomgått, ikke antas å øke den allergiframkallende evnen som Myndigheten har fastsatt for produktet de stammer fra.

VEDLEGG III

**NÆRINGSMIDLER MED MERKING SOM SKAL OMFATTE ÉN ELLER FLERE
TILLEGGSOPPLYSNINGER**

NÆRINGSMIDDELTYPE ELLER -KATEGORI	OPPLYSNING
1. Næringsmidler emballert i visse gasser	
1.1. Næringsmidler med forlenget holdbarhet som følge av bruk av emballasjegasser tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	«Pakket i beskyttende atmosfære».
2. Næringsmidler som inneholder søtstoffer	
2.1. Næringsmidler som inneholder ett eller flere søtstoffer tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	Opplysningen «Inneholder søtstoff(er)» skal ledsage næringsmiddelets betegnelse.
2.2. Næringsmidler som inneholder både tilsatt sukker og ett eller flere søtstoffer tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	Opplysningen «Inneholder sukker og søtstoff(er)» skal ledsage næringsmiddelets betegnelse.
2.3. Næringsmidler som inneholder aspartam/salt av aspartam og acesulfam tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	Opplysningen «Inneholder aspartam (en kilde til fenylalanin)» skal påføres etiketten dersom aspartam/salt av aspartam og acesulfam er angitt i ingredienslisten bare i form av et E-nummer. Opplysningen «Inneholder en kilde til fenylalanin» skal påføres etiketten dersom aspartam/salt av aspartam og acesulfam er angitt i ingredienslisten med sin spesifikke betegnelse.
2.4. Næringsmidler som inneholder minst 10 % tilsatte polyoler tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	«Overdrevet inntak kan ha avførende virkning».
3. Næringsmidler som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat	
3.1. Sukkervarer eller drikker som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat som følge av tilsetning av selve stoffet eller lakrisplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i en konsentrasjon på 100 mg/kg eller 10 mg/l eller mer.	Opplysningen «Inneholder lakris» skal tilføres umiddelbart etter ingredienslisten, med mindre ordet «lakris» allerede inngår i ingredienslisten eller i næringsmiddelets betegnelse. Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal opplysningen ledsage næringsmiddelets betegnelse.
3.2. Sukkervarer som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat som følge av tilsetning av selve stoffet eller lakrisplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i en konsentrasjon på minst 4 g/kg.	Opplysningen «Inneholder lakris – personer med høyt blodtrykk bør unngå overdrevet inntak» skal tilføres umiddelbart etter ingredienslisten. Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal opplysningen ledsage næringsmiddelets betegnelse.
3.3. Drikker som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat som følge av tilsetning av selve stoffet eller lakrisplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i konsentrasjoner på minst 50 mg/l, eller minst 300 mg/l for drikker som inneholder minst 1,2 volumprosent alkohol ⁽¹⁾ .	Opplysningen «Inneholder lakris – personer med høyt blodtrykk bør unngå overdrevet inntak» skal tilføres umiddelbart etter ingredienslisten. Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal opplysningen ledsage næringsmiddelets betegnelse.

NÆRINGSMIDDELTYPE ELLER -KATEGORI	OPPLYSNING
4. Drikker med høyt koffeininnhold eller næringsmidler tilsatt koffein	
<p>4.1. Drikker – med unntak av drikker som er basert på kaffe, te eller kaffe- eller teekstrakt, og som har en næringsmiddelbetegnelse som inneholder ordene «kaffe» eller «te» – som</p> <ul style="list-style-type: none"> – er beregnet på konsum uten bearbeiding og inneholder mer koffein enn 150 mg/l, uansett kilde, eller – er i konsentrert eller tørket form og etter rekonstituering inneholder mer koffein enn 150 mg/l, uansett kilde. 	<p>«Høyt koffeininnhold. Bør ikke inntas av barn eller gravide eller ammende kvinner» skal stå i samme synsfelt som drikkens betegnelse, fulgt av en merknad i parentes, i samsvar med artikkel 13 nr. 1 i denne forordning, til koffeininnholdet uttrykt i mg per 100 ml.</p>
<p>4.2. Andre næringsmidler enn drikker, som inneholder koffein som er tilsatt med et fysiologisk formål.</p>	<p>«Inneholder koffein. Bør ikke inntas av barn eller gravide» skal stå i samme synsfelt som næringsmiddelets betegnelse, fulgt av en henvisning i parentes, i samsvar med artikkel 13 nr. 1 i denne forordning, til koffeininnholdet uttrykt i mg per 100 ml. For kosttilskudd skal koffeininnholdet per porsjon uttrykkes i forhold til anbefalt daglig dose i merkingen.</p>
5. Næringsmidler tilsatt fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler eller fytostanolestere	
<p>5.1. Næringsmidler og næringsmiddelingredienser tilsatt fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler eller fytostanolestere.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) «Tilsatt plantesteroler» eller «Tilsatt plantestano­ler» skal stå i samme synsfelt som næringsmiddelets betegnelse. 2) Mengden av tilsatte fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler eller fytostanolestere (uttrykt i prosent eller som gram av frie fytosteroler/fytostanoler per 100 g eller 100 ml av næringsmiddelet) skal stå oppført i ingredienslisten. 3) En merknad om at næringsmiddelet utelukkende er beregnet på personer som ønsker å senke kolesterolinnholdet i blodet. 4) En merknad om at pasienter som tar kolesterolsenkende medisiner, bare bør bruke produktet under tilsyn av lege. 5) En lett synlig merknad om at næringsmiddelet kanskje ikke er ernæringsmessig egnet for gravide eller ammende kvinner eller for barn under fem år. 6) Råd om at næringsmiddelet skal anvendes som en del av et balansert og variert kosthold, som blant annet omfatter regelmessig inntak av frukt og grønnsaker for å opprettholde karotenoidnivåene. 7) I samme synsfelt som merknaden i nr. 3 ovenfor: en merknad om at inntak av mer enn tre gram per dag av tilsatte plantesteroler/plantestano­ler bør unngås. 8) En definisjon av en porsjon av det aktuelle næringsmiddelet eller den aktuelle næringsmiddelingrediensen (fortrinnsvis i g eller ml) med angivelse av hvilken mengde plantesteroler/plantestano­ler en porsjon inneholder.
6. Fryst kjøtt, fryst bearbeidet kjøtt og fryste uforedlede fiskerivarer	
<p>6.1. Fryst kjøtt, fryst bearbeidet kjøtt og fryste uforedlede fiskerivarer.</p>	<p>Datoen for innfrysing eller datoen for første innfrysing dersom produktet har vært fryst mer enn én gang, i samsvar med nr. 3 i vedlegg X.</p>
<p>(¹) Verdiene får anvendelse på produkter slik de frambyr for konsum eller slik de rekonstrueres i samsvar med produsentens anvisninger.</p>	

VEDLEGG IV

DEFINISJON AV X-HØYDE

X-HØYDE

Tegnforklaring

1	Overlinje
2	Versallinje
3	Middlinje
4	Grunnlinje
5	Underlinje
6	X-høyde
7	Skriftstørrelse

VEDLEGG V

**NÆRINGSMIDLER SOM ER UNNTATT FRA KRAVET OM OBLIGATORISK
NÆRINGSDEKLARASJON**

1. Uforedlede produkter som bare består av én ingrediens eller kategori av ingredienser.
2. Uforedlede produkter som bare har gjennomgått foredling i form av modning, og som bare består av én ingrediens eller kategori av ingredienser.
3. Drikkevann, herunder drikkevann som bare er blitt tilsatt karbondioksid og/eller aromaer.
4. Krydderurter, kryddere eller blandinger av disse.
5. Salt og salterstatninger.
6. Bordsøtningsmidler.
7. Produkter som omfattes av europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/4/EF av 22. februar 1999 om kaffe- og sikoriekstrakter⁽¹⁾, samt hele eller malte kaffebønner og hele eller malte koffeinfrie kaffebønner.
8. Urte- og fruktte, te, koffeinfri te, pulverte eller teekstrakt, koffeinfri pulverte eller teekstrakt som ikke inneholder andre tilsatte ingredienser enn aromaer som ikke endrer teens næringsverdi.
9. Eddik framstilt ved gjæring og eddikerstatninger, herunder dem som bare er tilsatt aromaer.
10. Aromaer.
11. Tilsetningsstoffer i næringsmidler.
12. Tekniske hjelpestoffer.
13. Næringsmiddelensymer.
14. Gelatin.
15. Gelédannende stoffer.
16. Gjær.
17. Tyggegummi.
18. Næringsmidler i emballasje eller beholdere med en største overflate på mindre enn 25 cm².
19. Næringsmidler, herunder håndverksmessig framstilte næringsmidler, som produsenter av små mengder varer leverer direkte til sluttforbrukeren eller til lokale detaljforretninger som leverer direkte til sluttforbrukeren.

⁽¹⁾ EFT L 66 av 13.3.1999, s. 26.

VEDLEGG VI

NÆRINGSMIDDELETS BETEGNELSE OG SÆRLIGE TILLEGGSOPPLYSNINGER

DEL A — OBLIGATORISKE OPPLYSNINGER SOM SKAL LEDSAGE NÆRINGSMIDDELETS BETEGNELSE

1. Næringsmiddelets betegnelse skal omfatte eller ledsages av en opplysning om næringsmiddelets fysiske tilstand eller den særlige behandling som næringsmiddelet har fått (f.eks. i pulverform, fryst på nytt, frysetørket, dypfryst, konsentrert, røkt) i de tilfeller der utelatelse av en slik opplysning kan vilde kjøperen.
2. Dersom et næringsmiddel har vært fryst før salg og selges opptint, skal næringsmiddelets betegnelse ledsages av angivelsen «opptint».

Dette kravet gjelder ikke for

- a) ingredienser som inngår i sluttproduktet,
- b) næringsmidler der innfrysing er et teknologisk nødvendig ledd i produksjonsprosessen,
- c) næringsmidler hvis sikkerhet eller kvalitet ikke påvirkes negativt av opptining.

Dette nummer berører ikke nr. 1.

3. Næringsmidler som er behandlet med ioniserende stråling, skal påføres en av følgende angivelser:

«bestrålt» eller «behandlet med ioniserende stråling» og andre angivelser som angitt i europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/2/EF av 22. februar 1999 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om næringsmidler og næringsmiddelingsredienser behandlet med ioniserende stråling⁽¹⁾.
4. Når det gjelder næringsmidler der en bestanddel eller ingrediens som forbrukerne forventer at normalt brukes eller forekommer naturlig, er blitt erstattet med en annen bestanddel eller ingrediens, skal merkingen — i tillegg til ingredienslisten — omfatte en tydelig angivelse av hvilken bestanddel eller ingrediens som er blitt brukt helt eller delvis som erstatning
 - a) i umiddelbar nærhet av varens betegnelse, og
 - b) med en skriftstørrelse som har en x-høyde på minst 75 % av x-høyden på varens betegnelse, og som ikke er mindre enn den minste skriftstørrelsen som kreves i henhold til artikkel 13 nr. 2 i denne forordning.
5. Når det gjelder kjøttprodukter, bearbeidet kjøtt og fiskerivarer som inneholder tilsatte proteiner, herunder hydrolyserte proteiner, av annen animalsk opprinnelse, skal næringsmiddelets betegnelse inneholde en angivelse av forekomsten av disse proteinene og deres opprinnelse.
6. Når det gjelder kjøttprodukter og bearbeidet kjøtt som framstår som et stykke, en stek, en skive, en porsjon eller en skrott, skal næringsmiddelets betegnelse inneholde en angivelse av forekomsten av tilsatt vann dersom det tilsatte vannet utgjør mer enn 5 % av det ferdige produktets vekt. De samme reglene gjelder for fiskerivarer og bearbeidede fiskerivarer som framstår som et stykke, en stek, en skive, en porsjon, en filet eller en hel fiskerivare.
7. Kjøttprodukter, bearbeidet kjøtt og fiskerivarer som kan gi inntrykk av å være framstilt av et helt kjøtt- eller fiskestykke, men som faktisk består av forskjellige stykker satt sammen ved hjelp av andre ingredienser, herunder tilsetningsstoffer og næringsmiddelenszymer, eller på andre måter, skal merkes med følgende angivelse:

på bulgarsk: «формовано месо» og «формована риба»,

på spansk: «combinado de piezas de carne» og «combinado de piezas de pescado»,

på tsjekkisk: «ze spojovaněch kouskŭ masa» og «ze spojovaněch kouskŭ rybĭho masa»,

på dansk: «Sammensat af stykker af kød» og «Sammensat af stykker af fisk»,

på tysk: «aus Fleischstücken zusammengefügt» og «aus Fischstücken zusammengefügt»,

⁽¹⁾ EFT L 66 av 13.3.1999, s. 16.

på estisk:	«liidetud liha» og «liidetud kala»,
på gresk:	«μορφοποιημένο κρέας» og «μορφοποιημένο ψάρι»,
på engelsk:	«formed meat» og «formed fish»,
på fransk:	«viande reconstituée» og «poisson reconstitué»,
på irsk:	«píosaí feola ceangailte» og «píosaí éisc ceangailte»,
på italiensk:	«carne ricomposta» og «pescce ricomposto»,
på latvisk:	«formēta gaļa» og «formēta zivs»,
på litauisk:	«sudarytas (-a) iš mėsos gabalų» og «sudarytas (-a) iš žuvies gabalų»,
på ungarsk:	«darabokból újraformázott hús» og «darabokból újraformázott hal»,
på maltesisk:	«laham rikostitwit» og «ħut rikostitwit»,
på nederlandsk:	«samengesteld uit stukjes vlees» og «samengesteld uit stukjes vis»,
på polsk:	«z połączonych kawałków mięsa» og «z połączonych kawałków ryby»,
på portugisisk:	«carne reconstituída» og «peixe reconstituído»,
på rumensk:	«carne formată» og «carne de pește formată»,
på slovakisk:	«spájané alebo formované mäso» og «spájané alebo formované ryby»,
på slovensk:	«sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso» og «sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe»,
på finsk:	«paloista yhdistetty liha» og «paloista yhdistetty kala»,
på svensk:	«sammanfogade bitar av kött» og «sammanfogade bitar av fisk».

DEL B — SÆRLIGE KRAV TIL BETEGNELSEN «KVERNET KJØTT»

1. Kriterier for sammensetning, kontrollert på grunnlag av et dagsgjennomsnitt:

	Fettinnhold	Forhold mellom kollagen og kjøttprotein ⁽¹⁾
— magert kvernet kjøtt	≤ 7 %	≤ 12 %
— kvernet rent storfekjøtt	≤ 20 %	≤ 15 %
— kvernet kjøtt med svinekjøtt	≤ 30 %	≤ 18 %
— kvernet kjøtt fra andre arter	≤ 25 %	≤ 15 %

(¹) Forholdet mellom kollagen og kjøttprotein er uttrykt som prosentandelen av kollagen i kjøttprotein. Kollageninnholdet er åtte ganger hydroksyprolininnholdet.

2. I tillegg til kravene fastsatt i avsnitt V kapittel IV i vedlegg III til forordning (EF) nr. 853/2004 skal merkingen også ha med følgende uttrykk:

- «fettinnhold under ...»,
- «forhold mellom kollagen og kjøttprotein under ...».

3. Medlemsstatene kan tillate at kvernet kjøtt som ikke oppfyller kriteriene i nr. 1 i denne del, bringes i omsetning på deres nasjonale markeder når det er påført et nasjonalt merke som ikke kan forveksles med merkene fastsatt i artikkel 5 nr. 1 i forordning (EF) nr. 853/2004.

DEL C — SÆRLIGE KRAV TIL BETEGNELSEN «PØLSESKINN»

Dersom pølseskinn ikke er spiselig, skal dette angis.

VEDLEGG VII

ANGIVELSE AV OG BETEGNELSE PÅ INGREDIENSER

DEL A — SÆRLIGE BESTEMMELSER OM ANGIVELSE AV INGREDIENSER I SYNKENDE REKKEFØLGE ETTER VEKT

Ingredienskategori	Bestemmelse om angivelse etter vekt
1. Tilsatt vann og flyktige ingredienser	Skal angis etter sin vekt i det ferdige produkt. Mengden av vann som er tilsatt som ingrediens i et næringsmiddel, skal bestemmes ved at den samlede mengden av de øvrige ingrediensene trekkes fra den samlede mengden det ferdige produktet utgjør. Det er ikke nødvendig å ta denne mengden i betraktning dersom den ikke overstiger 5 % av vekten av det ferdige produktet. Dette unntaket gjelder ikke for kjøtt, bearbeidet kjøtt, uforedlede fiskerivarer og uforedlede muslinger.
2. Ingredienser som brukes i konsentrert eller tørket form, og som rekonstrueres under framstillingen	Kan angis etter vekten før de ble konsentrert eller tørket.
3. Ingredienser i konsentrerte eller tørkede næringsmidler som skal rekonstrueres ved tilsetning av vann	Kan angis etter mengdeforholdet i det rekonstituerte produkt dersom det i ingredienslisten tilføyes en opplysning som «ingredienser i det rekonstituerte produktet» eller «ingredienser i det spise-/drikkeferdige produktet».
4. Frukt, grønnsaker eller sopp som brukes i en blanding som ingredienser i et næringsmiddel, forutsatt at ingen av dem dominerer vektmessig og de anvendes i varierende mengdeforhold	Kan grupperes sammen i ingredienslisten under betegnelsen «frukt», «grønnsaker» eller «sopp», etterfulgt av uttrykket «i varierende mengdeforhold», umiddelbart etterfulgt av en liste over frukter, grønnsaker eller sopper som inngår. I slike tilfeller skal blandingen inngå i ingredienslisten i samsvar med artikkel 18 nr. 1 på grunnlag av den samlede vekten av frukter, grønnsaker eller sopper som inngår.
5. Krydder- eller krydderurtblandinger der ingen del i særlig grad dominerer vektmessig	Kan angis i en annen rekkefølge forutsatt at det i ingredienslisten tilføyes en opplysning som «i varierende mengdeforhold».
6. Ingredienser som utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produktet	Kan angis i en annen rekkefølge etter de andre ingrediensene.
7. Ingredienser som ligner hverandre eller kan erstatte hverandre, og som kan brukes ved framstilling eller bearbeiding av et næringsmiddel uten at sammensetning, art eller antatt verdi endres, forutsatt at de utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produktet	Kan angis i ingredienslisten med opplysningen «inneholder ... og/eller ...» dersom minst én av høyst to ingredienser finnes i det ferdige produktet. Denne bestemmelsen gjelder ikke for tilsetningsstoffer eller ingredienser som er oppført i del C i dette vedlegg, eller for stoffer eller produkter som er oppført i vedlegg II som forårsaker allergier eller intoleranser.
8. Raffinerte oljer av vegetabilisk opprinnelse	Kan grupperes sammen i ingredienslisten under betegnelsen «vegetabiliske oljer», umiddelbart etterfulgt av en angivelse av den bestemte vegetabiliske opprinnelsen, og kan etterfølges av uttrykket «i varierende mengdeforhold». Dersom vegetabiliske oljer grupperes sammen, skal de inngå i ingredienslisten i samsvar med artikkel 18 nr. 1 på grunnlag av den samlede vekten av de vegetabiliske oljene som inngår. Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet olje.

Ingredienskategori	Bestemmelse om angivelse etter vekt
9. Raffinert fett av vegetabilsk opprinnelse	<p>Kan grupperes sammen i ingredienslisten under betegnelsen «vegetabiliske fettstoffer», umiddelbart etterfulgt av en liste med angivelser av den bestemte vegetabiliske opprinnelsen, og kan etterfølges av uttrykket «i varierende mengdeforhold». Dersom vegetabiliske fettstoffer grupperes sammen, skal de inngå i ingredienslisten i samsvar med artikkel 18 nr. 1 på grunnlag av den samlede vekten av de vegetabiliske fettstoffene som inngår.</p> <p>Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet fett.</p>

DEL B — ANGIVELSE AV VISSE INGREDIENSER VED HJELP AV EN KATEGORIBETEGNELSE I STEDET FOR EN SPESIFIKK BETEGNELSE

Uten at det berører artikkel 21 kan ingredienser som tilhører en av næringsmiddelkategoriene oppført nedenfor, og som inngår som bestanddeler i et annet næringsmiddel, angis med betegnelsen på denne kategorien i stedet for med den spesifikke betegnelsen.

Definisjon av næringsmiddelkategori	Betegnelse
1. Raffinerte oljer av animalsk opprinnelse	<p>«Olje» sammen med enten adjektivet «animalsk» eller angivelse av den bestemte animalske opprinnelsen.</p> <p>Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet olje.</p>
2. Raffinerte fettstoffer av animalsk opprinnelse	<p>«Fett» sammen med enten adjektivet «animalsk» eller angivelse av den bestemte animalske opprinnelsen.</p> <p>Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet fett.</p>
3. Blandinger av mel fra to eller flere kornslag	<p>«Mel» fulgt av en liste over de kornslagene det er sammensatt av, angitt i synkende rekkefølge etter vekt.</p>
4. Ubearbeidet stivelse og stivelse som er modifisert ved fysiske prosesser eller ved hjelp av enzymer	«Stivelse»
5. Enhver fiskeart der fisken inngår som ingrediens i et annet næringsmiddel, og forutsatt at betegnelsen for og presentasjonen av dette næringsmiddelet ikke viser til en bestemt fiskeart	«Fisk»
6. Alle ostetyper når osten eller osteblandingen inngår som ingrediens i et annet næringsmiddel, og forutsatt at betegnelsen for og presentasjonen av dette næringsmiddelet ikke viser til en bestemt type ost	«Ost»
7. Alt krydder som ikke overstiger 2 % av næringsmiddelets vekt	«Krydder» eller «krydderblandinger»
8. Alle krydderurter eller deler av krydderurter som ikke overstiger 2 % av næringsmiddelets vekt	«Krydderurt(er)» eller «blandinger av krydderurter»
9. Alle former for gummiprodukter som anvendes til framstilling av gummibase til tyggegummi	«Gummibase»
10. Griljermel av enhver opprinnelse	«Griljermel»

Definisjon av næringsmiddelkategori	Betegnelse												
11. Alle kategorier sukrose	«Sukker»												
12. Vannfri dekstrose eller dekstrosemonohydrat	«Dekstrose»												
13. Glukosesirup og vannfri glukosesirup	«Glukosesirup»												
14. Alle melkeproteiner (kasein, kaseinat og myseproteiner) og blandinger av disse	«Melkeproteiner»												
15. Presset kakaosmør, ekspeller-kakaosmør eller raffinert kakaosmør	«Kakaosmør»												
16. Alle typer vin som omfattes av vedlegg XIb til forordning (EF) nr. 1234/2007 ⁽¹⁾	«Vin»												
<p>17. Skjelettmuskulatur⁽²⁾ av pattedyr- og fuglearter som er godkjent som egnet til konsum, med naturlig innhold av vev eller tilhørende vev, der det samlede innholdet av fett og bindevev ikke overstiger verdiene fastsatt nedenfor, og der kjøttet utgjør en ingrediens i et annet næringsmiddel.</p> <p>Øvre grenser for innhold av fett og bindevev i ingredienser betegnet som «...kjøtt».</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Arter</th> <th>Fettinnhold</th> <th>Forhold mellom kollagen og kjøttprotein⁽¹⁾</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>— Pattedyr (unntatt kanin og svin) og blandinger av ulike arter med overvekt av pattedyr</td> <td>25 %</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>— Svin</td> <td>30 %</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>— Fugl og kanin</td> <td>15 %</td> <td>10 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>⁽¹⁾ Forholdet mellom kollagen og kjøttprotein uttrykkes som prosentandelen av kollagen i kjøttprotein. Kollageninnholdet er åtte ganger hydroksyprolininnholdet.</p> <p>Dersom disse øvre grensene overskrides og alle andre kriterier for definering av «kjøtt» er oppfylt, skal innholdet av «...kjøtt» justeres tilsvarende ned, og ingredienslisten skal i tillegg til betegnelsen «...kjøtt» inneholde opplysninger om innholdet av fett og/eller bindevev.</p> <p>Denne definisjonen omfatter ikke produkter som omfattes av definisjonen av «mekanisk utbeinet kjøtt».</p>	Arter	Fettinnhold	Forhold mellom kollagen og kjøttprotein ⁽¹⁾	— Pattedyr (unntatt kanin og svin) og blandinger av ulike arter med overvekt av pattedyr	25 %	25 %	— Svin	30 %	25 %	— Fugl og kanin	15 %	10 %	«...kjøtt» og navn ⁽³⁾ på de(n) dyreart(er) det stammer fra.
Arter	Fettinnhold	Forhold mellom kollagen og kjøttprotein ⁽¹⁾											
— Pattedyr (unntatt kanin og svin) og blandinger av ulike arter med overvekt av pattedyr	25 %	25 %											
— Svin	30 %	25 %											
— Fugl og kanin	15 %	10 %											
18. Alle typer produkter som omfattes av definisjonen av «mekanisk utbeinet kjøtt».	«Mekanisk utbeinet kjøtt» og navn ⁽³⁾ på de(n) dyreart(er) det stammer fra.												

⁽¹⁾ Rådsforordning (EF) nr. 1234/2007 av 22. oktober 2007 om opprettelse av en felles markedsordning for landbruksvarer og om særlige bestemmelser om visse landbruksvarer (forordningen om en felles markedsordning) (EUT L 299 av 16.11.2007, s. 1).

⁽²⁾ Mellomgulvet og de ytre tyggemusklene inngår i skjelettmuskulaturen, mens hjerte, tunge, muskler i hodet (andre enn de ytre tyggemusklene), forkledd, tarsalledd og hale ikke gjør det.

⁽³⁾ Ved merking på engelsk kan denne betegnelsen erstattes med det generiske navnet på ingrediensen for den aktuelle dyrearten.

DEL C — ANGIVELSE AV VISSE INGREDIENSER MED DERES KATEGORIBETEGNELSE, ETTERFULGT AV DERES SPESIFIKKE BETEGNELSE ELLER E-NUMMER

Uten at det berører artikkel 21, skal tilsetningsstoffer og enzymer i næringsmidler, med unntak av dem som er angitt i artikkel 20 bokstav b), som hører inn under en av kategoriene oppført i denne delen, angis med betegnelsen på denne kategorien, etterfulgt av sitt spesifikke navn eller eventuelt sitt E-nummer. Dersom en ingrediens hører inn under flere kategorier, angis den kategorien som svarer til ingrediensens hovedfunksjon i næringsmiddelet.

Syre	Skumdannende middel
Surhetsregulerende middel	Geleringsmiddel
Antiklumpemiddel	Overflatebehandlingsmiddel
Skumdempende middel	Fuktighetsbevarer
Antioksidant	Modifisert stivelse ⁽²⁾
Fyllstoff	Konserveringsmiddel
Fargestoff	Drivgass
Emulgator	Hevemiddel
Smeltesalter ⁽¹⁾	Kompleksdanner
Konsistensmiddel	Stabilisator
Smaksforsterker	Søtstoff
Melbehandlingsmiddel	Fortykningsmiddel

(1) Bare for smelteoster og produkter framstilt av smelteost.

(2) Det kreves ikke angivelse av spesifikk betegnelse eller E-nummer.

DEL D — ANGIVELSE AV AROMAER I INGREDIENSLISTEN

- Aromaer skal angis med en av følgende betegnelser:
 - «aroma(er)» eller med en mer spesifikk betegnelse på eller beskrivelse av aromaen dersom den aromagivende bestanddelen inneholder aromaer definert i bokstav b), c), d), e), f), g) og h) i artikkel 3 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1334/2008,
 - «røykaroma(er)» eller «røykaroma(er) framstilt av næringsmiddel/næringsmidler eller næringsmiddelkategori eller -kilde(r)» (f.eks. «røykaroma framstilt av bøk»), dersom den aromagivende bestanddelen inneholder aromaer som definert i artikkel 3 nr. 2 bokstav f) i forordning (EF) nr. 1334/2008 og gir næringsmiddelet røykaroma.
- Uttrykket «naturlig» i beskrivelser av aromaer skal brukes i samsvar med artikkel 16 i forordning (EF) nr. 1334/2008.
- Kinin og/eller koffein brukt som aroma i framstillingen eller tilberedningen av et næringsmiddel skal angis i ingredienslisten med sin spesifikke betegnelse umiddelbart etter ordet «aroma(er)».

DEL E — ANGIVELSE AV SAMMENSATTE INGREDIENSER

- En sammensatt ingrediens kan angis i ingredienslisten med sin betegnelse dersom betegnelsen er fastsatt ved lov eller brukt ifølge sedvane, etter den samlede vekten i produktet, og umiddelbart fulgt av en liste over de ingrediensene som inngår i den sammensatte ingrediensen.
- Uten at det berører artikkel 21, er ingredienslisten over sammensatte ingredienser ikke obligatorisk
 - når sammensetningen av den sammensatte ingrediensen er fastsatt i gjeldende unionsbestemmelser, og forutsatt at den sammensatte ingrediensen utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produkt; denne bestemmelsen gjelder imidlertid ikke for tilsetningsstoffer, med forbehold for artikkel 20 bokstav a)-d),
 - for sammensatte ingredienser som består av blandinger av krydder og/eller krydderurter som utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produktet, unntatt tilsetningsstoffer, med forbehold for artikkel 20 bokstav a)-d), eller
 - når den sammensatte ingrediensen er et næringsmiddel som det i henhold til unionsbestemmelsene ikke kreves ingrediensliste for.

VEDLEGG VIII

MENGDEANGIVELSE AV INGREDIENSER

1. Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser
 - a) for en ingrediens eller en kategori av ingredienser
 - i) der nettovekt etter avrenning er angitt i samsvar med nr. 5 i vedlegg IX,
 - ii) der mengden i henhold til unionsbestemmelsene allerede skal oppgis i merkingen,
 - iii) som brukes i små mengder som aromagivende bestanddeler, eller
 - iv) som selv om den forekommer i næringsmiddelets betegnelse, ikke vil være avgjørende for forbrukerens valg i omsetningsmedlemsstaten fordi variasjonen i mengde ikke er så vesentlig at den kjennetegner næringsmiddelet eller skiller det fra andre lignende produkter,
 - b) dersom mengden av en ingrediens eller en kategori av ingredienser er uttrykkelig fastsatt i særlige unionsbestemmelser uten at den skal angis i merkingen, eller
 - c) i tilfellene nevnt i nr. 4 og 5 i del A i vedlegg VII.
 2. Artikkel 22 nr. 1 bokstav a) og b) får ikke anvendelse på
 - a) ingredienser eller kategorier av ingredienser som omfattes av angivelsen «Inneholder søtstoff(er)» eller «Inneholder sukker og søtstoff(er)», dersom angivelsen følges av betegnelsen på næringsmiddelet, som angitt i vedlegg III, eller
 - b) tilsatte vitaminer og mineraler dersom disse stoffene skal angis i en næringsdeklarasjon.
 3. Mengdeangivelsen av en ingrediens eller en kategori av ingredienser skal
 - a) uttrykkes i prosent, som skal svare til mengden av ingrediensen eller ingrediensene på tidspunktet for bruk, og
 - b) angis enten i næringsmiddelets betegnelse, i umiddelbar nærhet av næringsmiddelets betegnelse eller i ingredienslisten i forbindelse med den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser.
 4. Som unntak fra nr. 3 gjelder følgende:
 - a) For næringsmidler som har fått redusert vanninnhold som følge av varmebehandling eller annen behandling, skal mengden uttrykkes i prosent og svare til mengden av ingrediensen(e) som er brukt i det ferdige produktet, med mindre denne mengden eller den samlede mengden av alle ingrediensene angitt i merkingen overstiger 100 %; i så fall skal mengden angis på grunnlag av vekten av ingrediensen(e) som er brukt for å tilberede 100 g av det ferdige produktet.
 - b) Mengden av flyktige ingredienser skal angis etter sin vekt i det ferdige produktet.
 - c) Mengden av ingredienser som brukes i konsentrert eller tørket form, og som rekonstrueres under framstillingen, kan angis etter sin vekt før de ble konsentrert eller tørket.
 - d) For konsentrerte eller tørkede næringsmidler som skal tilsettes vann, kan mengden av ingrediensene angis etter vekt i det rekonstituerte produktet.
-

VEDLEGG IX

ANGIVELSE AV NETTOINNHOOLD

1. Angivelse av nettoinnhold er ikke obligatorisk for næringsmidler
 - a) der det forekommer betydelige tap av volum eller masse, og der næringsmidlene selges enkeltvis eller veies i kjøperens nærvær,
 - b) der nettoinnholdet er under 5 g eller 5 ml; denne bestemmelsen gjelder imidlertid ikke for krydder eller krydderurter, eller
 - c) som normalt selges enkeltvis, dersom antall artikler er klart synlig og lett å telle utenfra eller, når dette ikke er tilfellet, er angitt i merkingen.
2. Dersom det i unionsbestemmelser eller, dersom slike ikke finnes, i nasjonale bestemmelser er fastsatt at et innhold skal angis på en bestemt måte (f.eks. nominelt innhold, minsteinnhold eller gjennomsnittlig innhold), er dette innholdet nettoinnholdet for denne forordnings formål.
3. Dersom en ferdigpakning består av to eller flere enkeltpakninger som inneholder samme mengde av samme produkt, skal nettoinnholdet angis ved å angi nettoinnholdet for hver enkelt pakning og det samlede antall enkeltpakninger. Disse opplysningene er imidlertid ikke obligatoriske dersom det samlede antall enkeltpakninger er klart synlig og lett å telle utenfra, og dersom minst én angivelse av nettoinnholdet i hver enkeltpakning er klart synlig utenfra.
4. Dersom en ferdigpakning består av to eller flere enkeltpakninger som ikke anses som salgsheter, skal nettoinnholdet angis ved å angi det samlede nettoinnhold og det samlede antall enkeltpakninger.
5. Dersom et næringsmiddel i fast form frambyr i en lake, skal næringsmiddelets nettovekt etter avrenning også angis. Dersom næringsmiddelet er glasert, skal næringsmiddelets nettovekt ikke omfatte glaseringen.

I dette nummer menes med «lake» følgende produkter, eventuelt blandinger av dem, også når de er fryst eller dypfryst, dersom laken bare er en tilsetning til preparatets hovedbestanddel og derfor ikke er avgjørende for kjøpet: vann, vandige saltløsninger, saltlake, vandige løsninger av næringsmiddelsyrer, eddik, vandige løsninger av sukker, vandige løsninger av andre søtningsmidler, frukt- eller grønnsakjuice når det gjelder frukt eller grønnsaker.

VEDLEGG X

HOLDBARHETS DATO, SISTE FORBRUKSDATO OG DATO FOR INNFrysING

1. Holdbarhetsdatoen angis som følger:

a) Foran datoen angis følgende ord:

- «best før ...» dersom datoen angir dagen,
- «best før utgangen av ...» i andre tilfeller.

b) Angivelsene fastsatt i bokstav a) skal etterfølges av

- selve datoen, eller
- en henvisning til det stedet i merkingen der datoen er angitt.

Disse angivelsene skal om nødvendig utfylles med en opplysning om oppbevaringsvilkårene som skal overholdes for å sikre den angitte holdbarheten.

c) Datoen skal bestå av en ukodet angivelse av dag, måned og eventuelt år, i nevnte rekkefølge.

Det er imidlertid for næringsmidler

- med en holdbarhet på under 3 måneder tilstrekkelig å angi dag og måned,
- med en holdbarhet på mer enn 3 måneder, men ikke mer enn 18 måneder, tilstrekkelig å angi måned og år,
- med en holdbarhet på mer enn 18 måneder tilstrekkelig å angi året.

d) Med forbehold for unionsbestemmelser som fastsetter andre datoangivelser, kreves ikke angivelse av holdbarhetsdato for

- frisk frukt og friske grønnsaker, herunder poteter, som ikke er skrelt, snittet eller behandlet på lignende måte; dette unntaket får ikke anvendelse på spirende frø og lignende produkter som skudd av belgfrukter,
- viner, sterkviner, musserende viner, aromatiserte viner og lignende produkter som er framstilt av andre frukter enn druer, samt drikker som hører inn under KN-kode 220600, og som er framstilt av druer eller druemost,
- drikker med alkoholinhold på minst 10 volumprosent,
- baker- eller konditorvarer som på grunn av sin art normalt forbrukes innen 24 timer etter framstillingen,
- eddik,
- koksalt,
- sukker i fast form,
- sukkervarer som nesten utelukkende består av aromatiserte og/eller fargede sukkerarter,
- tyggegummi og lignende tyggeprodukter.

2. Siste forbruksdato skal angis som følger:
 - a) Datoen skal følge etter ordene «siste forbruksdag ...».
 - b) Angivelsene fastsatt i bokstav a) skal etterfølges av
 - selve datoen, eller
 - en henvisning til det stedet i merkingen der datoen er angitt.Disse opplysningene skal følges av en beskrivelse av oppbevaringsvilkårene som skal overholdes.
 - c) Datoen skal bestå av en ukodet angivelse av dag, måned og eventuelt år, i nevnte rekkefølge.
 - d) Siste forbruksdato skal angis på alle ferdigpakke porsjonspakninger.
3. Datoen for innfrysing eller datoen for første innfrysing som nevnt i nr. 6 i vedlegg III skal angis som følger:
 - a) Datoen skal følge etter ordet «Innfrysingsdato: ...».
 - b) Angivelsene fastsatt i bokstav a) skal etterfølges av
 - selve datoen, eller
 - en henvisning til det stedet i merkingen der datoen er angitt.
 - c) Datoen skal bestå av en ukodet angivelse av dag, måned og år, i nevnte rekkefølge.

VEDLEGG XI

**KJØTTYPER SOM DET ER OBLIGATORISK Å ANGI OPPRINNELSESSTAT ELLER OPPHAVSSTED
FOR**

KN-koder (Den kombinerte nomenklatur 2010)	Beskrivelse
0203	Kjøtt av svin, ferskt, kjølt eller fryst
0204	Kjøtt av sau eller geit, ferskt, kjølt eller fryst
Ex 0207	Kjøtt av fjørfe i henhold til nr. 0105, ferskt, kjølt eller fryst

VEDLEGG XII

ALKOHOLSTYRKE

Sann alkoholstyrke for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol, skal angis med et tall med høyst én desimal. Det skal følges av symbolet «% vol.», og ordet «alkohol» eller forkortelsen «alk.» kan stå foran.

Alkoholstyrken skal bestemmes ved 20 °C.

Tillatte positive og negative avvik i absolutte tall når det gjelder opplysning om alkoholstyrke, skal være som angitt i tabellen nedenfor. De får anvendelse uten at det berører nøyaktigheten av analysemetodene som brukes til å bestemme alkoholstyrken.

Beskrivelse av drikk	Toleranse (±)
1. Øl med KN-kode 220300 som har en alkoholstyrke på høyst 5,5 % vol.; ikke-musserende drikker med KN-kode 220600 som er framstilt av druer	0,5 % vol.
2. Øl med en alkoholstyrke på over 5,5 % vol.; musserende drikker med KN-kode 220600 som er framstilt av druer, eplesider, pæresider, fruktviner og lignende drikker som er framstilt av annen frukt enn druer, også perlende eller musserende; mjød	1 % vol.
3. Drikker som inneholder maserert(e) frukt eller plantedeler	1,5 % vol.
4. Andre drikker med en alkoholstyrke på over 1,2 volumprosent	0,3 % vol.

VEDLEGG XIII

REFERANSEINNTAK

DEL A — DAGLIG REFERANSEINNTAK AV VITAMINER OG MINERALER (VOKSNE)

1. Vitaminer og mineraler som kan deklarerer, og referanseverdier for næringsstoffer

Vitamin A (µg)	800	Klorid (mg)	800
Vitamin D (µg)	5	Kalsium (mg)	800
Vitamin E (mg)	12	Fosfor (mg)	700
Vitamin K (µg)	75	Magnesium (mg)	375
Vitamin C (mg)	80	Jern (mg)	14
Tiamin (mg)	1,1	Sink (mg)	10
Riboflavin (mg)	1,4	Kobber (mg)	1
Niacin (mg)	16	Mangan (mg)	2
Vitamin B6 (mg)	1,4	Fluorid (mg)	3,5
Folinsyre (µg)	200	Selen (µg)	55
Vitamin B12 (µg)	2,5	Krom (µg)	40
Biotin (µg)	50	Molybden (µg)	50
Pantotensyre (mg)	6	Jod (µg)	150
Kalium (mg)	2000		

2. Betydelig mengde av vitaminer og mineraler

Som regel skal følgende verdier legges til grunn for å avgjøre hva som utgjør en betydelig mengde:

- 15 % av referanseverdiene for næringsinnhold angitt i nr. 1, per 100 g eller 100 ml for andre produkter enn drikker,
- 7,5 % av referanseverdiene for næringsinnhold angitt i nr. 1, per 100 ml for drikker, eller
- 15 % av referanseverdiene for næringsinnhold angitt i nr. 1, per porsjon dersom pakningen inneholder bare én porsjonsenhet.

DEL B — REFERANSEINNTAK AV ENERGI OG VISSE ANDRE NÆRINGSSTOFFER ENN VITAMINER OG MINERALER (VOKSNE)

Energi eller næringsstoff	Referanseinntak
Energi	8 400 kJ/2 000 kcal
Samlet fett	70 g
Mettede fettsyrer	20 g
Karbohydrater	260 g
Sukkerarter	90 g
Protein	50 g
Salt	6 g

VEDLEGG XIV

OMREGNINGSFAKTORER**OMREGNINGSFAKTORER FOR BEREGNING AV ENERGI**

Energiinnholdet som angis, skal beregnes ved hjelp av følgende omregningsfaktorer:

— karbohydrater (unntatt polyoler)	17 kJ/g — 4 kcal/g
— polyoler	10 kJ/g — 2,4 kcal/g
— protein	17 kJ/g — 4 kcal/g
— fett	37 kJ/g — 9 kcal/g
— salatrimer	25 kJ/g — 6 kcal/g
— alkohol (etanol)	29 kJ/g — 7 kcal/g
— organisk syre	13 kJ/g — 3 kcal/g
— kostfiber	8 kJ/g — 2 kcal/g
— erytritol	0 kJ/g — 0 kcal/g

VEDLEGG XV

UTTRYKKS- OG PRESENTASJONFORM FOR NÆRINGSDEKLARASJON

I næringsdeklarasjonen skal målenhetene som brukes for energi (kilojoule (kJ) og kilokalorier (kcal)) og masse (gram (g), milligram (mg) eller mikrogram (μg)), samt eventuelt rekkefølgen av opplysningene, være som følger:

energi	kJ/kcal
fett	g
horav	
— mettede fettsyrer	g
— en-umettede fettsyrer	g
— flerumettede fettsyrer	g
karbohydrater	g
horav	
— sukkerarter	g
— polyoler	g
— stivelse	g
kostfiber	g
protein	g
salt	g
vitaminer og mineraler	de enhetene som er angitt i del A nr. 1 i vedlegg XIII